PODPORA TALENTOVANÝCH ŽÁKŮ V PLZEŇSKÉM KRAJI

SBORNÍK

ODBORNÝ SPOLEČENSKOVĚDNÍ KEMP

WWW.PODPORATALENTU.CZ

TENTO PROJEKT JE FINANCOVÁN Z PROSTŘEDKŮ PLZEŇSKÉHO KRAJE

Obsah:

ODBORNÝ DĚJEPISNÝ KEMP ..... str. 2

ODBORNÝ ZEMĚPISNÝ KEMP ..... str. 17

ODBORNÝ KEMP ČESKÉHO JAZYKA ..... str. 29

ODBORNÝ DĚJEPISNÝ KEMP

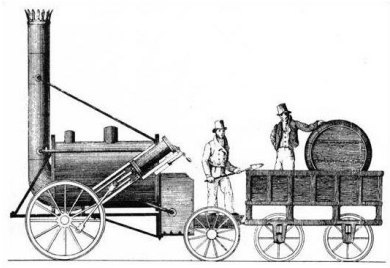
27. 8. – 31. 8. 2018

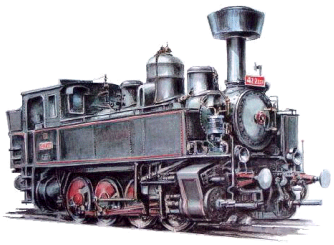
CESTA PO ZÁPADNÍCH ČECHÁCH (NEJEN)

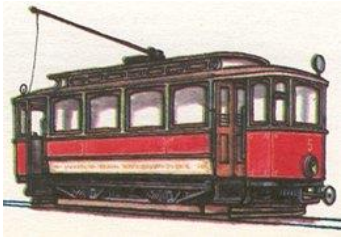
S FRANTIŠKEM KŘIŽÍKEM

Helena VÝCHODSKÁ

1 Úvod

Historický kemp 2018 jsme organizovali s cílem představit tentokrát dějiny západních Čech na pozadí zajímavého vývoje vědy a techniky. Pestrá a různorodá programová nabídka, která pokrývala místa odkazující na geologický pravěk Země, středověké architektonické objekty i technické vymoženosti moderní doby, byla koncipována jako zážitek cestovatele v různých dobách a také různými dopravními prostředky. Ústředním bodem, tématem a prostředníkem našeho letošního putování byla historie evropské, české a v neposlední řadě plzeňské železnice.

Tradiční formou vedení historického kempu se letos opět staly exkurze na působivá a tematicky zaměřená místa „regionální hrdosti“ i širšího nadregionálního významu. Historické nabídky každoročně využívá i řada jiných kempů, tedy předmětů, které jsou s dějepisem bezprostředně spjaty společnými tématy či metodikou oboru. Nejvíce možností propojit historický plán s programem jiného kempu poskytla geografie. Několik společně strávených

dnů dějepisného a zeměpisného kempu ve výsledku skvěle naplnilo náš cíl prolnout a srovnat dva odborné pohledy na vývoj západočeského regionu, a účastníci obou skupin tak měli možnost názorně pochopit potřebu multiperspektivního pohledu na dějiny a na život lidí v západních Čechách.

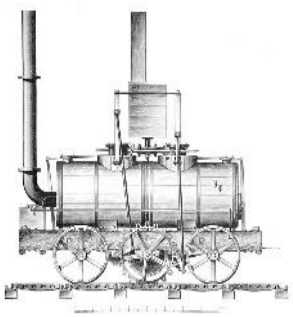
Rozhodně se dá říci, že jsme cestovali v „historickém čase“ i v „geografickém prostoru“ velmi rozmanitě. Každá z vybraných oblastí, např. Plzeň, Nepomucko, Horažďovicko a další, měla dětem představit svá hlavní specifika, zvláštnosti i společné rysy. Jedinečnost vybraných západočeských regionů jsme dětem prezentovali jednak prostřednictvím osudů významných místních osobností (František Křižík, Jan Nepomucký, Půta Švihovský…), jednak technických zvláštností (plzeňské Hlavní nádraží, chanovický skanzen, typologie středověkých hradů…) a jednak objektů, které představují specifickou nabídku v kontextu dějin celé země (největší hradní komplex v Čechách – Rabí, klášter nad Nepomukem jako místo nálezu tzv. rukopisu zelenohorského…).

2.1 Pondělí 27. 8. 2018 – Plzeň, město na železnici

První den historického kempu jsme v dopoledních hodinách organizovali odborné aktivity především s cílem seznámit mezi sebou děti v novém zájmově zaměřeném kolektivu. Pro účastníky jsme vytvořili didaktické hry a dějepisné aplikace, které měly za úkol především motivovat děti k pospolité a otevřené práci během celého týdne. Při těchto aktivitách se nám již v minulých letech osvědčilo nechat děti vyjádřit jejich dosavadní největší tematický zájem, tedy historické období či oblast z dějin každodennosti, které v daném okamžiku preferují. S potěšením jsme zaznamenali většinový zájem o moderní dějiny i poměrně solidní vstupní znalosti z oblasti dějin vědy a techniky, na které jsme v tomto ročníku zaměřili.

Hlavní náplní prvního dne byla však odpolední exkurze do areálu, budov a veřejnosti nepřístupných pracovišť hlavního vlakového nádraží, včetně centra řízení provozu na novém ústředním stavědle. Výklad i připravené didaktické aktivity se nejdříve týkaly širších souvislostí historie železnice v Evropě a v českých zemích, následně pak přímé návštěvy rekonstruovaných prostor nádraží, zajímavých technických zařízení v nádražním zázemí a v neposlední řadě prostor řídícího centra.

Přestože „železná dráha“ dává tušit využití kovových kolejnic jako základu svého technického řešení, na začátku své historie využívala jiných způsobů. Prvním bylo vyhloubení vápenných žlabů v dlážděné silnici. Tak vznikla nejstarší „železnice“ na světě, po níž vozy tlačené otroky převážely čluny přes 6 km širokou Korintskou šíji. Bylo to ve starověkém Řecku a dráha, která je dodnes známa pod názvem Diolkos, zde byla v provozu více než 600 let.

Následovaly dřevěné kolejnice. V Evropě se jich v 16. a 17. století využívalo především k přepravě uhlí, a to jednak přímo v dolech a

jednak dále do přístavních doků, odkud jako strategická surovina putovalo na lodích do dalších přístavů. Na přelomu 18. a 19. století se železniční rozvoj soustředil do Velké Británie a USA, kde dřevo bylo postupně nahrazováno ocelí a koňská síla parním strojem. První veřejnou železnicí na světě se stala roku 1821 koněspřežka Stockton – Darlington právě v Anglii. Od roku 1825 byla konečně opatřena parním provozem.

Nejstarší železnicí na evropské pevnině se však můžeme pochlubit právě my. Mimo Anglii se stala první železnicí koněspřežná dráha na trase České Budějovice – Linec, postavená v letech 1825–1832. Zkušební provoz započal v září 1827, přičemž česká část měřila 63 km. Od 60. let 19. století byly dosavadní koněspřežky na našem území (linecká a lánská) postupně nahrazovány parostrojními drahami, ale prakticky až do konce 19. století si koněspřežka udržovala své místo na vlečkách a průmyslových a lesních železnicích, a především v tramvajové dopravě.

Výstavbu skutečných parostrojních železnic začala velmi úspěšně rozvíjet na konci 30. let 19. soukromá společnost Severní dráha císaře Ferdinanda (KFNB), v jejímž čele stál vídeňský bankéř Salomon Mayer Rothschild. Společnost uvedla do provozu např. dráhu Břeclav – Brno (1839), Přerov - Lipník nad Bečvou (1842) nebo trať přes Annaberg (dnes Chałupki) napojenou na pruskou železniční síť (1847).

V roce 1841 bylo ve Vídni zřízeno generální ředitelství státních drah a právě pod jeho vedením byly v Čechách a na Moravě během několika následujících let postaveny další velkorysé úseky železnice čítající několik stovek km a mnohé tunely (např. Olomouc – Praha, Brno - Česká Třebová, Praha – Děčín…). Od 60. let se stavba železnic orientovala na propojování významných průmyslových regionů, např. míst s ložisky uhlí či center odbytu a obchodní výměny (např. Česká západní dráha Praha – Plzeň - Furth im Wald, Liberec - Kladno...).

Do konce 19. století se uskutečnila celá řada železničních projektů. Mezi ty jednoznačně úspěšné patřila např. stavba rozsáhlé sítě tratí Rakouské severozápadní dráhy a České severní dráhy, vznik pražského železničního uzlu propojením dosavadních pražských nádraží roku 1872, elektrizace prvních úseků železnic… a další

Po vypuknutí 1. světové války v roce 1914 se rakouské železnice zcela podřídily potřebám armády, což prakticky znamenalo především zavedení tzv. válečného grafikonu, který přinesl radikální omezení civilní osobní dopravy. Po zániku Rakousko-Uherska v roce 1918 převzal iniciativu v železniční dopravě československý stát. 30. října 1918 vznikly Československé státní dráhy a počátkem roku 1919 bylo ustanoveno ministerstvo železnic. Jaké si vytýčilo úkoly? Tak především vycházelo z dosavadní situace, kdy rakouská železniční síť

byla orientována v Čechách a na Moravě směrem k Vídni (hlavnímu městu Předlitavska) a k Budapešti (hlavnímu městu Zalitavska). Nová Československá republika se však začala orientovat ve směru východ-západ, a proto byly přednostně budovány především spoje mezi Čechy a Slovenskem. Dalím úkolem Státních drah byla také modernizace zděděných zastaralých parních lokomotiv. Již v této době se začala uplatňovat vize motorizace železniční dopravy – první motorové vozy se vydaly na trasu např. mezi Prahou a Plzní a v roce 1936 také na trať mezi Prahou a Bratislavou, která se stala prestižním spojem s označením Slovenská strela, přičemž se na dlouhou dobu stala nejrychlejším pravidelným vlakem mezi těmito městy.

Bolestnou úlohu sehrála československá železnice těsně před II. světovou válkou a v celém jejím průběhu. Po vyhlášení všeobecné mobilizace vozily vlaky obránce pohraničních pevností na jejich pozice, za několik týdnů se však titíž vojáci vraceli stejnou tratí zpět, navíc následováni stovkami tisíc českých civilistů po zabrání Sudet. Právě železnice se stala klíčovou i v dalších válečných souvislostech – jmenujme např. přesun milionů vojáků na fronty světové války, zásobování vojsk střelivem a technikou, transporty statisíců Židů, Romů a politicky nepohodlných osoba a v neposlední řadě také masivní útěky na konci války z východních oblastí německé říše před ofenzivou Rudé armády. Je celkem jasné, že po jarních měsících roku 1945 zůstala železnice rozstřílená, mnohé úseky a stanice vybombardované, lokomotivní a vozový park zdecimovaný.

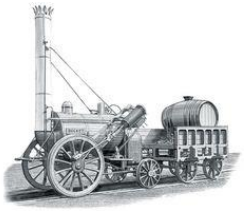
Hlavním úkolem v prvních poválečných měsících bylo zprovoznění poškozených tratí, kterých bylo v celém Československu evidováno přes tři a půl tisíce kilometrů. Podařilo se to již do konce roku 1945 a na tomto základě se již od prvních měsíců roku 1946 započalo s projektováním elektrického provozu. První elektrickou lokomotivu dnešní řady 140 (tehdy E 499.0) pro tyto účely vyrobil podnik Škoda v Plzni roku 1953. Do roku 1958 bylo vyrobeno 100 těchto strojů. Poněkud paradoxní skutečností zůstává, že i přes nástup nových trakcí po roce 1946, období po 2. světové válce se nakonec stalo vrcholnou érou parního provozu u nás. Ve 40. letech se vyráběly nové stroje pro rychlíky a osobní vlaky (mohutné parní lokomotivy 498.0 a 475.1), v 50. letech pak následovaly stroje určené pro těžké osobní vlaky (477.0, 556.0). Provoz paní trakce byl u nás oficiálně ukončen až roku 1980.

V poválečné době se ještě naposledy stavěly nové tratě, např. železnice Havlíčkův Brod – Brno (1946–1953) či přeložky budované v souvislosti s důlní činností (severní Čechy, Ostravsko) a stavbou přehrad.

Specifikem nové situace po roce 1989 se stal postupný útlum nákladní železniční dopravy a tlak na rušení dotovaného osobního provozu i celých tratí v málo využívaných úsecích. Druhým fenoménem je do současnosti probíhající modernizace hlavních tranzitních koridorů, na nichž by měly být aplikovány rychlosti vyšší než 120 km/h, ideálně až 160 km/h, což navenek představuje hlavně budování protihlukových stěn, napřimujících přeložek některých úseků a přestavbu stanic, nástupišť, výstavbu mimoúrovňových křížení místo

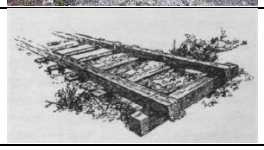
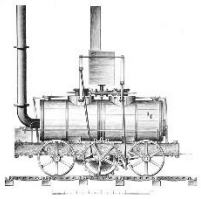
přejezdů atd. Dnes je v České republice v provozu celkem 9578 km veřejných železničních tratí.

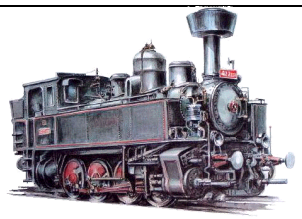
Ukázka pracovního listu zaměřeného na všeobecnou faktografii, s nímž děti pracovaly.

DĚJINY ŽELEZNICE

DIOLKOS	**6. st. př.n.l.**	**Řecko**	
Důlní dřevěné kolejnice	**16.–17. st.**	**Anglie**	
George Stephenson	**Rocket 1825-29**	**Anglie**	
Koněspřežka České Budějovice - Linec	**1827**	**Čechy 63 km 1106 cm**	
Joachim Barrande	**1830**	**Čechy**	
Solomon Rotschild	**1830-1848**	**Rakousko**	

Generální ředitelství státních drah	**1841**	**Vídeň**	

TGV Fr

Vectron ČD

2.2 Úterý 28. 8. 2018 – Plzeň pravěká, středověká i moderní

Historie města Plzně od počátku osídlení tohoto místa až do moderní doby s akcentem na dějiny vědy a techniky – to bylo téma, které jsme zvolili pro druhý den historického kempu. Plzeň je krajskou metropolí s širokým spektrem možností vysokoškolského studia právě předpoklad, že děti z historického kempu budou v budoucnu právě na jedné z plzeňských VŠ studovat, nás vedla k přípravě zevrubné exkurze po městě.

Pojem region má velice mnohostranný výklad. Obvykle jej v civilním i odborném pojetí chápeme z hlediska geografického, tedy jako určité specifické území. V různých situacích se však můžeme setkat s regiony etnografickými, sídelními, průmyslovými, jazykovými, územně-správními a z hlediska moderních sdělovacích a komunikačních prostředků i třeba s regiony elektronickými (vymezené jsou např. hranicemi místních televizních a rozhlasových stanic). Z hlediska historie a společenských věd má pojem region velmi bohatý obsah. Pro společenské vědy, a především pro dějepis platí, že pojem region chápeme spíše jako společenskou strukturu či lidskou pospolitost na určitém území. Region v takovém pojetí vymezují především dějinné skutečnosti a vztahy, kterými se jistá oblast liší od oblastí ostatních a taková historicko-kulturní specifika, která v této oblasti existují (zatímco v jiných neexistují).

Místní historie má hluboký význam z hlediska hlavního a zároveň nejobecnějšího cíle v historickém vzdělávání – tvorby historického povědomí. Také proto jsme prostor Plzně, jeho kulturně historických památek, významných osobností a konkrétních příběhů z dějin vybrali pro tento den historického kempu. Z hlediska prostoru jsme se orientovali především na střed města, ostatně historické příběhy a s nimi spojené osobnosti jsou téměř bez výhrad také svázány s touto částí Plzně. S dětmi jsme navštívili řadu hodnotných objektů, avšak cíleně jsme náplň tohoto dne směřovali především k osudům významných plzeňských rodáků a dalších osobností s Plzní spojených. V našem přehledu se nejpodstatnějšími stali např.: zakladatel města král

Václav II., husitští oblehatelé Jan Žižka z Trocnova a Prokop Holý, italský stavitel skvělé renesanční radnice Giovanni di Statia, úspěšný dobyvatel města z dob třicetileté války Arnošt Mansfeld, jeden z nejslavnějších místních odsouzenců Jan Sladký Kozina, barokní tvůrce mnohých objektů Jakub Auguston, průmyslový podnikatel a technický vizionář druhé poloviny 19. století ing. Emil Škoda a v neposlední řadě také slavný vynálezce a mechanik František Křižík.

Příklad didaktického materiálu pro tematické využití:

FRANTIŠEK KŘIŽÍK

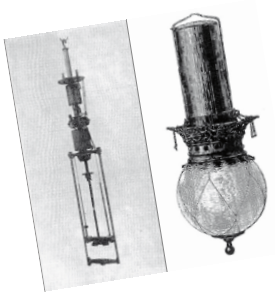
„Český Edison“

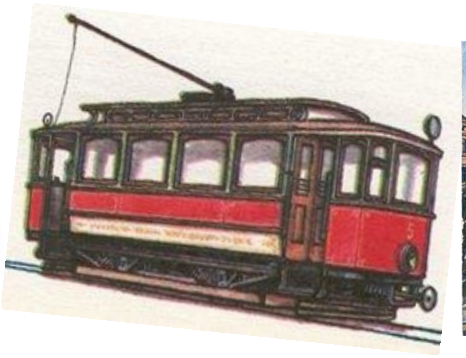
(8. 7. 1847 Plánice U Klatov – 22. 1. 1941 Stádlec u Tábora)

- **1878** blokové signalizační zařízení pro vlaky
- zdokonalil elektrické návěstidlo
- zkonstruoval ústřední stavění výhybek a vytvořil blokovací signalizační zařízení, které znatelně omezilo nebezpečí vlakových srážek
- **1880** patentoval podstatně zdokonalenou obloukovou lampu
- **1880** přesídlil do Plzně, otevřel si vlastní dílnu na výrobu obloukových lamp, první elektrické osvětlení zavedl v papírně plzeňského podnikatele Pietta
- **1881** Průmyslová výstava v Paříži, obloukovka konkurovala Edisonově žárovce a získala zlatou medaili
- **1887** zakázky na městské pouliční osvětlení - Jindřichův Hradec a Písek
- **1888** postavil první městskou elektrárnu v Českých zemích pro Žižkov
- **1891** Jubilejní výstava v Praze - osvětlení celé výstavy, tramvajová trať na Letné (800 metrů), světelná fontána na Výstavišti
- **1896** zprovoznil hlavní část tramvajové trati Florenc–Karlín–Libeň–Vysočany (8 km, přepravovala ročně 2 miliony pasažérů)

- **1899** tramvajová trať v Plzni, 3 linky, tramvaje č. 1-20
- během svého života postupně vybavil na 130 českých elektráren

2.3 Středa 29. 8. 2018 – V kraji Jana Nepomuckého

Nepomuk, kraj pod hradem s výrazným vlivem středověkého kláštera, významné osobnosti, architektonické památky a historické tradice spojené s osobností generálního pražského vikáře Jana z Pomuku z 15. století se staly námětem třetího dne historického kempu. Současný prostor i minulý čas nepomuckého regionu vhodně propojily historická a geografická témata, proto tento den využili dějepisného programu i účastníci zeměpisného kempu. V Nepomuku nás čekala především expozice Městského muzea, kostel sv. Jana Nepomuckého a zámek Zelená Hora proslavený zejména nálezem tzv. rukopisu zelenohorského i románem Černí baroni.

Jako první objekt jsme s dětmi navštívili zámek Zelená Hora. Tato dominanta celého kraje byla postavena v 17. století na místě bývalého hradu. Původní stavební úpravy místního vrchu provedli husité při budování fortifikace proti katolíkům na počátku 15. století, po husitských válkách výhodného místa využil pro stavbu hradu Hynek Krušina ze Švamberka. Záhy byl hrad přestavěn v duchu tehdejší módy na pohodlnější zámek, a to novými majiteli - Šternberky, konkrétně Václavem Vojtěchem ze Šternberka. Od 17. století byl zámek v držení mnohých významných rodů – byli to Šternberkové, Lev z Rožmitálu, Martinicové, Colloredo-Mansfeldové a Aueršperkové. Právě od pánů z Aueršperka koupili zámek již v moderní době I. republiky v roce 1931 za 8,5 miliónu Kč poslední právoplatní majitelé, manželé Plavcovi. Další plánovaný prodej před II. světovou válkou (plzeňskému průmyslníkovi a poslanci živnostenské strany Karlu Blažkovi) se však již neuskutečnil, a tak objekt bez majitele začal chátrat. Devastaci přispěly vojenské jednotky sídlící na zámku od 40. let 20. století v podstatě nepřetržitě – nejdříve německá posádka, pak krátce Američané a od 50. let pak Pomocné technické prapory a Technické prapory. V objektu armáda zůstala až do začátku 90. let.

V historicko-literárním povědomí všech Čechů je zámek na Zelné Hoře spojen především s Rukopisem zelenohorským. Rukopis, obsahující text o Libušině soudu, objevil v roce 1817 zámecký úředník Josef Kovář. V době národního obrození to byla událost nejvyššího

významu, proto je dodnes i přes převažující názor, že jde o falzum, uložen v oddělení rukopisů a vzácných tisků Knihovny Národního muzea v Praze.

Dva pergamenové dvojlisty, tedy osm stran textu, obsahují vyprávění z nejstarších dob slovanské historie u nás. Jde konkrétně o spor bratří Chrudoše a Šťáhlava týkajícího se dědictví po jejich zemřelém otci Klenovici. Při soudním jednání na Vyšehradě kněžna rozhodne, že bratři si podle českého práva rozdělí zděděnou půdu na polovic, starší Chrudoš si však podle německého prvorozeneckého práva nárokuje celé dědictví. Právě tento rozpor mezi slovanským a německým „zákonodárstvím" byl ve své době chápán jako personifikace historického „potýkání" obou národů. Pro příběh samotný je podstatné to, že ve chvíli zklamání po vynesení rozsudku vyřkne Chrudoš známou větu: *"Běda ptákům, k nimž se zmije vplíží, běda mužům, kterým žena vládne!"* Jednání probíhalo podle pověsti za účasti všech lechů, vladyků a kmetů, kněžna Libuše musela tedy jistě nějak zareagovat. Výsledek je každému Čechovi znám - bezprostředně po soudním jednání Libuše vypravila poselstvo do Stadic a nechala přivést na Vyšehrad nového knížete, kterým nebyl nikdo jiný než zakladatel nové dynastie, Přemysl Oráč.

Nadšení ze starobylosti slovanského písemnictví i z vítězství slovanského zvykového práva nad německým v této literární památce byly hned od počátku narušovány pochybnostmi o pravosti rukopisu. Za nejpravděpodobnější autory textu byli již ve své době považováni Václav Hanka a Josef Linda, kolem nichž se již dříve objevily i jiné falzifikované texty. Do rukopisných sporů zasáhl nejdříve Josef Dobrovský, který je ihned odmítl jako falzum a následně pak v roce 1886 také Tomáš Garrigue Masaryk, jenž je rovněž považoval za padělky. Pravdou také je, že o pravost a autorství rukopisu se vedou spory dodnes. Je zajímavé, že v posledních letech narůstá tlak i argumentace spíše směrem k novému zkoumání a uznání rukopisu za pravý.

Dalším obdobím „slávy" Zelené Hory se stala doba vydání románu Miloslava Švandrlíka „Černí baroni", podle kterého byl natočen stejnojmenný film o příslušnících tzv. Technických praporů československé armád v první polovině 50. let.

Naši druhou zastávkou se stal kostel sv. Jana Nepomuckého na hlavním městském náměstí. Osobnost tohoto českého světce doslova prostupuje historií, architekturou i tradicemi celého města. Johánek z Pomuku, jak je též někdy jmenován, se v Nepomuku narodil. Svých 53 let se dožil v Praze, a to v rozličných a lukrativních funkcích, např. veřejného notáře, oltářníka v katedrále sv. Víta, kanovníka u sv. Jiljí, doktora dekretů, kanovníka vyšehradské kapituly a také generálního vikáře arcibiskupa pražského.

Barokní kostel zasvěcený Janově památce, který jsme s dětmi navštívili, je vystavěn na místě původního rodného domu světce. Narodil se zde kolem roku 1340. Základní vzdělání získal ve škole při místním farním kostele sv. Jakuba, následně studoval nejspíše v Žatci a vysokoškolské studium absolvoval jednak na UK v Praze a jednak také v italské Padově. Ve společenských a politických zmatcích na počátku husitských válek si vybral stranu stojící proti králi Václavu IV., což mělo za následek jeho smrt. Ať už byl mučen a nakonec svržen z Karlova mostu, jak praví legenda, či zemřel v roce 1393 jiným způsobem, skutečností zůstává, že roku

1721 papež Inocenc XIII. prohlásil Jana Nepomuckého blahoslaveným a roku 1729 papež Benedikt XIII. svatým.

Projevem kultu osoby Jana Nepomuckého, který je oblíbeným katolickým svatým stejně tak u nás, jako v zahraničí, a dokonce i v zámoří, jsou stovky soch, umístěných převážně na všemožných mostech a lávkách. S tímto kultem souvisí i stavba kostela v Nepomuku samotném. Původní kostel k uctění Janovy památky byl postaven roku 1660, ale o 26 let později zcela podlehl požáru. Po svatořečení Jana Nepomuckého roku 1729 se majitelé panství rozhodli vystavět ve městě poutní chrám, s jehož skutečnou realizací započal roku 1732 Adolf Bernard z Martinic. Autorem projektu nebo přímo stavitelem byl v letech 1734 – 1737 podle pamětního zápisu Kilián Ignác Dientzenhofer. Zhruba o 150 let později byl barokní chrám přestavěn podle plánů Antonína Bauma a Bedřicha Münzbergera. Dnešní výzdoba interiéru je neorenesanční a byla provedena v roce1928 a poté 1992-93.

Jako poslední zajímavé místo, které nabízí město Nepomuk, jsme si vybrali galerii významného západočeského umělce s nepomuckými kořeny, Augustina Němejce. Narodil se zde roku 1861 a zůstal ve městě až do doby, kdy se vyučil hodinářem. Od dětství však projevoval výjimečný výtvarný talent, a tak odešel dále na studia na Akademii výtvarných umění v Praze a na akademii v Mnichově. Po absolutoriu působil jako malíř a pedagog v Plzni. Ve svém celoživotním díle představoval především život prostých lidí na Plzeňsku. Mnohé z Němejcových obrazů si děti mohly prohlédnout v galerii umělcových děl, která byla roku 2010 zřízena jeho rodném domě. Kromě jiných jsou zde známé obrazy Beznadějná láska, Rozsévačka, dále pak lunety jubilejního sálu Západočeského muzea v Plzni a také studie k oponě Divadla J. K. Tyla v Plzni.

Odpolední program tohoto dne jsme věnovali Žinkovům a gotickému hradu Potštejn.

Žinkovy, tedy městečko, známý rybník i původní hrad přestavěný na zámek, jsou od Nepomuka vzdálené 7 km. Centrem místního dění byl již od středověku žinkovský rybník, který vodou naplňoval místní opevňovací příkop už v 16. století, a to konkrétně pro majitele panství, Šebestiána z Klenové. Byli to právě páni z Klenové, kteří zde vystavěli hrad ve druhé polovině 15. století. Barokní přestavbu později zajistili páni z Vrtby, kterým patřil až do roku 1830 a zámek později rozšiřovali i další majitelé - Lobkowiczové a Harrachové. Architekt rytíř Karl Wesselý jej nakonec v roce 1897 přestavěl do současné pseudorenesanční podoby.

Zajímavý osud měl zámek i ve 20. století. Roku 1916 jej zakoupil průmyslník Karel Škoda, jemuž byl však po II. světové válce odňat, zestátněn, a od roku 1950 sloužil jako rekreační zařízení ROH. Od roku 1999 zámek vlastní společnost Crown Estates, která před několika lety završila jeho rekonstrukci a přestavbu na kongresové centrum, s ní ovšem také jeho naprosté uzavření pro veřejnost.

Romantický pohled na zámek je dnes možný pouze zvenčí, proto jsme se na tomto místě s dětmi zabývali spíše obecným přehledem uměleckých stylů v architektuře, jejich hlavními charakteristickými rysy a v neposlední řadě i dětskými estetickými preferencemi v této oblasti.

Hrad Potštejn byl v určitém slova smyslu pro děti zajímavější. Půtův hrad, neboli výšinný hrad Potštejn u Žinkov, představuje torzo starobylého bergfritu z 1. poloviny 13. století. Hlavní donátor a vlastník hradu, Půta z Potštejna, byl představitelem západočeského rodu Drslaviců a kromě jiného vykonával též funkci purkrabího v Domažlicích. Hrad Potštejn později potkal podobný osud, jako řadu gotických hradů v Čechách, které včas nezachytily ve své přestavbě novou renesanční módu. Hrad dosloužil svému účelu středověkého panského sídla už po 200 letech. Je známo, že těsně před vypuknutím husitství, tedy už roku 1414, na něm jeho majitel Bavor z Potštejna již nesídlil. Roku 1437 byl hrad nejspíš již zcela opuštěn, neboť jeho dědic, Přibík z Klenové, ho při dělení majetku mezi své uvádí jako pustý. Dnes je hrad působivou zříceninou, na níž je možno sledovat původní předhradí s kamennou hradbou, hradní jádro s okrouhlým bergfritem a dvěma palácovými křídly na západní a jižní straně.

Na místě samotném jsme se s dětmi zorientovali v hlavním pojmosloví z oblasti hradní architektury, v typologii hradů a nakonec jsme se také věnovali diskusi s dětmi o středověké každodennosti a životě šlechty v takových prostorách. Bylo zjevné, že některé detaily, týkající se zejména dějin tepla, dějin osvětlení, dějin hygieny a dějin zdraví a nemocí v období gotiky byly pro děti velmi překvapivé.

2.4 Čtvrtek 30. 8. 2018 – Horažďovicko - život na vsi i ve městě, na hradě i v podhradí

Čtvrtý den dějepisného kempu jsme se rozhodli s dětmi prozkoumat region Horažďovicka. Z kulturně – historické a architektonické nabídky jsme museli vybírat pečlivě – tato lokalita má téměř bezpočet možností. Nakonec jsme preferovali různorodost. Zvolili jsme zajímavou vesnici Chanovice, jež nabízí vzhledem ke své velikosti (726 obyvatel) ojedinělé množství historických expozicí, dále velkolepou klasiku regionu – hrad Rabí a nakonec samozřejmě historické město Horažďovice.

Chanovice nabízí mnohé. Skanzen lidové architektury jihozápadních Čech, Muzeum lidových řemesel, zámek vzniklý přestavbou gotické tvrze, jenž dnes slouží jako základní škola a také moderní rozhlednu na vrchu Chlum nad vsí.

Místní šlechtici, Chanovští z Dlouhé Vsi, vlastnili tuto vesnici již ve 14. století. K této době, ale i k dobám následujícím, se vztahují ukázky lidových řemesel v jednom z místních muzeí, které jsme navštívili jako první. Úhledný chanovický zámecký areál z 18. století v barokním vzezření se rozkládá na místě původní tvrze, která zde stála již o 500 let dříve. Nedaleko od zámku, který je dnes dílem muzeem a dílem základní školou, jsme navštívili také skanzen lidové architektury, jehož posláním je shromažďování objektů lidového stavitelství jihozápadních Čech. Tvoří jej zhruba 8 roubených chalup a stodol z podhůří Šumavy, přeneseny

sem byly například roubené špýchary ze Svrčovce a Petrovic, roubený čeledník z Otěšic, nebo roubené chalupy z Čachrova a Těšetin. Kolna se stodůlkou z Měčína patří mezi nejstarší dřevěné stavby u nás, je zde možno najít např. trám z roku 1560. V prostředí lidové architektury, které je možno zkoumat doslova „in situ“, jsme s dětmi rozebírali zvyklosti a způsob života ve vesnicích tohoto typu v období posledních 300 let.

Jako druhá zastávka tohoto historického dne nás čekal unikátní a velkolepý hrad Rabí. Celému kraji dominoval od 13. do 17. století. Tato nejrozsáhlejší hradní zřícenina v Čechách, ve své době jedna z nejvyspělejších rezidencí a pevností ve střední Evropě, dnes návštěvníkům nabízí množství objektů, prohlídkových tras a dobových příběhů. Rozměrné obytné věže, věžovitý palác, parkánové zdivo, donjonová věž, hrotité portály, padací most, hranolové věže, arkýřová kaple, dovnitř otevřené bašty, kostel Nejsvětější Trojice… to vše ilustruje gotickou hradní architekturu i specifika této impozantní stavby s bohatou historií.

Založení hradu Rabí sice není písemně doloženo, avšak usuzuje se, že jeho zakladateli byli páni z Velhartic. První zmínky o majitelích máme z roku 1362, kdy Rabí vlastnili Švihovští z Rýzmberka. Právě na přelomu 14. a 15. století byl hrad příslušníky tohoto rodu rozšířen a opevněn, takže se stal jedním z nejpevnějších panských sídel v Čechách. Jeho majitel, Břeněk Švihovský, se na počátku 15. století jako přední člen panské jednoty zúčastnil odboje proti králi Václavu IV., a mohl tak očekávat tvrdou odvetu. Ostatně právě v této době mu vojáci královské strany zcela rozbořili hrad Skálu u Přeštic.

V době husitských válek se Rabí stalo útočištěm katolíků. Husitské vojsko pod vedením Jana Žižky z Trocnova dobývalo hrad celkem dvakrát - poprvé na jaře 1420 a podruhé v létě 1421. Jan Žižka z Trocnova tentokrát Rabí dobyl, avšak, jak je všeobecně známo, při obléhání ztratil své druhé oko. V jagellonské době patřil hrad nejvyššímu zemskému sudímu, Půtovi Švihovskému, který se stal v necelých dvaceti letech jedním z nejbohatších velmožů v Čechách, proto si mohl rozsáhlé investice a podstatné rozšíření svého hradu dovolit. Výnosná funkce na královském dvoře mu dopomohla nejen k majetku, ale i k podílu na významných politických krocích té doby – byl jedním z těch, kteří roku 1500 sestavili a vydali nový zemský zákon, tzv. vladislavské zřízení zemské. Otcův úspěch však nezaručil prosperitu synů. Půtovi potomci byli roku 1549 nuceni svůj rodový majetek z důvodů insolvence prodat a hrad přešel do rukou nového vlastníka, Jindřicha Kurcpacha z Trachenberka. Od roku 1557 bylo majitelů několik - Diviš Malovec z Libějovic, po něm od roku 1559 Vilém z Rožmberka a ještě v průběhu 16. století Adam Chanovský z Dlouhé Vsi. V této renesanční době už takto rozsáhlý hrad ztrácel smysl, a tak jej jeho majitelé od konce 16. století už prakticky nikdy neobývali. Zkázu dovršila třicetiletá válka, kdy Rabí vyplenili Mansfeldovi vojáci a ani pasovský biskup, kardinál hrabě Jan Filip z Lamberka, který hrad koupil roku 1708, rozpad hradu nezastavil. Hrad musel čekat až do roku 1920, kdy Spolek pro zachování uměleckých, historických a přírodních památek v Horažďovicích dostal Rabí od Lamberků darem a začal pozvolna s jeho obnovou. Po r. 1945 se stal majitelem hradu československý stát a zařadil jej mezi chráněné objekty.

Druhou část dne jsme s dětmi z historického kempu trávili v Horažďovicích. Město, které je v povědomí dětí školní výukou spojeno se smrtí českého krále Rudolfa Habsburského roku 1307, dnes představuje velmi příjemné místo propojující historické jádro s moderním pojetím a výzdobou centra.

Nejdříve nás pochopitelně zajímalo městské muzeum. Je umístěno v části zámeckého areálu, tedy v renesanční budově v centru města a představuje historii regionu od dob Keltů až po novověké dějiny. Počátek místního osídlení je spjat s hradištěm na Práchni, které však ztratilo svůj význam již v průběhu 13. století, kdy byly Horažďovice povýšeny na město králem Václavem II. (1292). V té době zde došlo k hlavní historické roztržce. Majiteli byli právě Bavorové ze Strakonic, kteří se v roce 1307 postavili proti volbě nového krále Rudolfa Habsburského. Zvolený král město obléhal, avšak právě při tomto obléhání zde náhle zemřel v červenci roku 1307 pravděpodobně na úplavici.

V husitské době se Horažďovice postavily na kališnickou stranu, a snad i proto v této dramatické době spíš získaly, nežli ztratily. To pokračovalo i za pozdějšího majitele, Půty Švihovského ze Švihova a Rýzmberka, který do výstavby města výrazně investoval – zajistil vodovod, zřídil klášter minoritů a zajistil městské správě mnoho nových privilegií - právo várečné, právo na clo, na mýto a na druhý výroční trh – petropavelský.

Třicetiletá válka byla dramatická pro všechny, protestantské Horažďovice nebyly výjimkou. Po jejím skončení se novým majitelem navíc stal přísně katolický rod Šternberků, který však k výstavě města spíše přispěl. V následujících staletích se majitelé Horažďovic rychle střídali, přičemž posledním držitelem byl rod Kinských, který město vlastnil až do roku 1945.

Bohatá historie města se promítla do odpolední procházky po nejzajímavějších objektech, na níž jsme prostřednictvím didaktických aktivit opakovali a fixovali hlavní události a osobnosti z dějin regionu.

2.5 Pátek 31. 8. 2018 – Plzeň podle přání

Po zkušenostech z minulých let jsme poslední den dějepisného kempu i letos věnovali vybraným objektům v Plzni, které si děti vybraly na základě společné dohody. V nabídce bylo několik okruhů: Plzeň v muzejních expozicích, Moderní architektura krajského města, Plzeň válená – stopy americké armády ve městě a konečně Plzeň židovská – plzeňští židé v architektuře a v příbězích. Děti si zcela jednoznačně a de facto jednohlasně vybraly téma poslední.

Dějiny judaismu, Židů ve starověku i židovské komunity v Plzni jsme rozdělili do vyprávění na několika místech, z nichž klíčovými byly obě plzeňské synagogy. Nejdříve jsme zašli do Staré synagogy, která se před veřejností do jisté míry skrývá ve Smetanových sadech ve dvoře domu č.p. 80. Její zajímavá budova pochází z roku 1859 a dnes je Kulturní památkou

České republiky. Úspěšní plzeňští podnikatelé židovské národnosti zadali projekt na synagogu staviteli Martinu Stelzerovi. Její realizace byla projevem prosperity a bohatství plzeňské židovské komunity ve druhé polovině 19. století.

Po třiceti letech se zdály být možnosti ještě mnohem větší, a tak byla zadána zakázka na stavbu synagogy mnohem rozsáhlejší. Tou se stala tzv. Velká synagoga v Plzni, která vznikla v letech 1888–1892, a to spojením aktivity architektů Maxe Fleischera a Emanuela Klotze. Plzeň se proslavila i prostřednictvím této stavby, neboť tito dva významní stavitelé navrhli novou synagogu opravdu ve velkém stylu. Velká synagoga, která je postavena v novorománském stylu s exotickými prvky, představuje dnes největší synagogu v Čechách, druhou největší synagogou v Evropě a třetí největší na světě. Většími, než je ta plzeňská na Klatovské třídě, jsou na celém světě jen synagogy v Jeruzalémě a v Budapešti.

3 Závěr

Cíli letošního historického kempu bylo nabídnout dětem co nejpestřejší a nejširší spektrum témat, konkrétních kulturně-historických objektů, významných osobností, regionálních příběhů z dějin, ale i různorodých forem práce a zajímavých didaktických výstupů. Pro organizaci dějepisného kempu znamenal tento úmysl především velmi pečlivý výběr programu, náročnou metodickou přípravu a v neposlední řadě i nutnost aktuálně přizpůsobovat různé formy práce dětským zájmům během týdenního historického soustředění. Během předcházejících ročníků jsme již přivykli tomu, že od žáků a studentů, kteří představují účastníky krajské olympiády či vítěze okresních kol, můžeme odborný zájem, nadstandardní znalosti, ale i vysoká očekávání z jejich strany očekávat. Přesto nás opět nesmírně pozitivně překvapila setrvalá pozornost dětí, zvídavost, zájem o novou historickou problematiku a prokazatelné pochopení nových námětů. Detailní znalosti, schopnost samostatně či skupinově pracovat, mnohé specifické historické dovednosti – to všechno jsme průběžně prověřovali v didaktických aktivitách, jež jsme připravovali jako výstupy z každé části odborného historického programu.

Žáci a studenti, kteří se přihlásili do historického kempu 2018, byli zvídaví, pracovití a pozorní. Letošní dějepisný kemp opět potvrdil, že akce pořádané pro talentované děti mají mimořádný význam. Jsme přesvědčeni, že právě takové akce, při nichž žáci základních škol a studenti škol středních poznají západočeský region v mnohých zajímavých, lákavých a atraktivních souvislostech, přivedou coby dnešní talentované děti k budoucímu vysokoškolskému studiu právě v Plzni. Jejich další aktivity občanské, kulturní či politické a také jejich budoucí profese tak pomůžeme nasměrovat právě do tohoto kraje. Věříme, že zajímavé exkurze a tvůrčí metodická práce s dětmi, kterou plánujeme i do příštích ročníků akce Podpora talentovaných žáků v Plzeňském kraji, tuto vizi může naplnit.

4 Použitá literatura

KUMPERA, J.: Západní Čechy od A do Z: historie, památky, příroda. Praha, 2003. ISBN 80-7306-060-4.

MENCL, V.: Sedm kapitol z její výtvarné minulosti. Plzeň, 1961.

VÝCHODSKÁ, H.: Dějepis hrou. Plzeň, 2008.

5 Kontakt na autora

PaedDr. Helena Východská
Katedra historie FPE ZČU v Plzni
hvychod@khi.zcu.cz

ODBORNÝ ZEMĚPISNÝ KEMP 2018
27. - 31. SRPNA 2018

Hana VIRTOVÁ, Petr BROUSEK

1 Úvod

Zeměpisný kemp 2018 byl koncipován jako v předchozích letech. Odborné přednášky a exkurze začátkem týdne do areálu Hl. nádraží v Plzni, budovy Hydrometeorologického ústavu a Zoologické zahrady v Plzni doplnily dva celodenní výlety do jihovýchodní části Plzeňského kraje regionu Nepomucka a Horažďovicka. Již tradičně jsme tyto výjezdy připravily ve spolupráci s odborným přípravným týmem dějepisného kempu. Zeměpisné exkurze tak byly obohaceny o kulturně-historická témata, fakta a zajímavosti. Úzké mezipředmětové propojení, zajímavý obsah a poutavý výklad vzbudilo u studentů velký zájem.

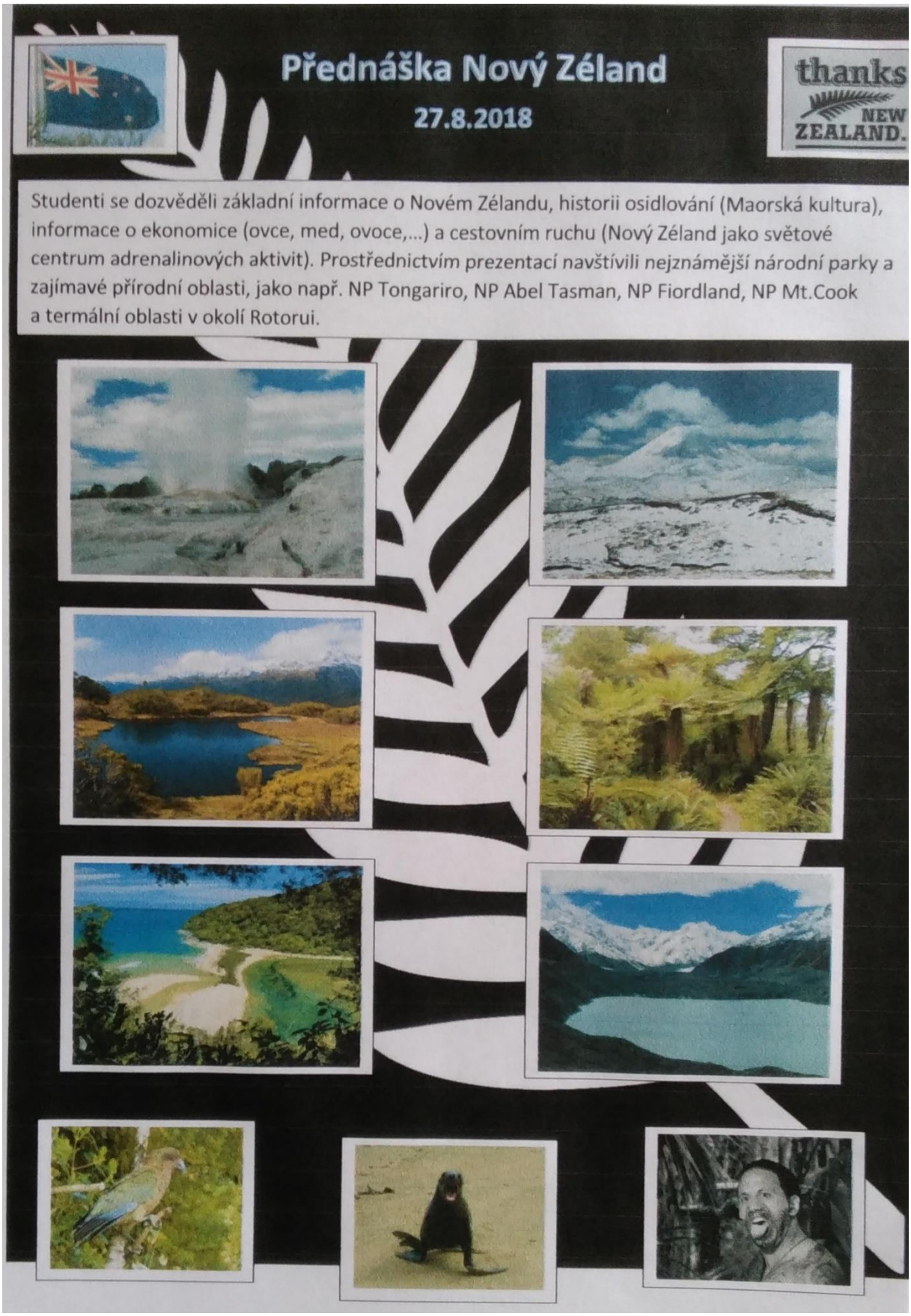
S ohledem na téměř homogenní věkovou skladbu účastníků kempu jsme v letošním roce rozšířily program kempu o fyzické aktivity v podobě aktivní návštěvy Aquaparku v Horažďovicích, turistickým výšlapem na rozhlednu Chlum u Chanovic a páteční vycházkou po naučné Sigmondově stezce v rekreační oblasti Boleveckých rybníků v bezprostřední blízkosti Plzně.

Velký zájem vzbudily večerní programy věnované deskovým hrám, bowlingu a stolnímu tenisu. U naší zeměpisné skupiny posloužily ke zdravému soupeření, navázání přátelských kontaktů a odstranění zbytků nesmělosti mezi dětmi.

2.1.1 Pondělí 27. 8. 2018 – Nový Zéland

PLZEŇSKÝ KRAJ

Podpora talentů Plzeňského kraje

2. 1.2 Plzeň hlavní nádraží

Železniční trať v Plzni byla zprovozněna v roce 1962, kdy byla uvedena do provozu část České západní dráhy z Prahy do Plzně. Výstavba současné historické budovy hlavního nádraží postavené v secesním slohu dle návrhu architekta Rudolfa Štecha proběhla v letech 1898-1908. Na jaře roku 1945 utrpěla budova rozsáhlé škody bombardováním americké armády při osvobozování Plzně. Naštěstí se jí podařilo rekonstruovat i s dominantní kopulí, která sahá do výškou 40m.Výpravní budova a její přilehlá nástupiště byla v roce 2000 vyhlášena kulturní památkou. Provozovatelem je Správa železniční a dopravní cesty.

Plzeň hlavní nádraží je centrální železniční stanice v Plzni, která v posledních letech prochází rozsáhlou rekonstrukcí a do jehož blízkosti bude v budoucnosti postaveno autobusové nádraží. Při exkurzi jsme byli svědky dokončovacích prací nástupišť, chodníků a parkovišť před historickou budovou nádraží, stejně tak i mostů překlenujících rušnou Mikulášskou ulici v bezprostřední blízkosti.

V současné době je Plzeň hlavní nádraží klíčovou součástí železničního uzlu, odkud vychází trať pro nákladní i osobní přepravu na Prahu, České Budějovice, Klatovy, Domažlice, Cheb a Žatec. Tvoří také součást III. železničního koridoru v ČR, který je součástí sítě evropských koridorů z Prahy přes Plzeň a Cheb směrem do Mnichova v Německu a dál v návaznosti do Francie.

Nejzajímavější součástí exkurze byla návštěva počítačově řízeného centrálního dispečinku, které zajišťuje maximální bezpečí a plynulému provozu na železnici. Na vlastní oči studenti viděli, jak psychicky náročné a zodpovědné je toto zaměstnání, kdy se každodenně řeší krizové situace na železničním uzlu.

Exkurzi jsme zakončily na prostorově rozlehlém seřaďovacím nádraží, slangově nazývaní ranžír, které slouží k přechodu jednotlivých vozů mezi jednotlivé nákladní vlaky. Nejdůležitější součástí mezi vjezdovou a výjezdovou částí tohoto nádraží je tzv. svážný pahrbek neboli spádoviště. Studenti si v těchto prostorách mohli vyzkoušet i přehazování staré výhybky, která se dnes již téměř nepoužívá.

2.2.1 Úterý 28. 9. 2018 – testování

2.2.2 Český hydrometeorologický ústav, pobočka Plzeň

Po tradičním dopoledním testování a obědě jsme vyrazili se zeměpisným kempem do plzeňské části Mikulka, kde je v současné době sídlo plzeňské pobočky Českého hydrometeorologického ústavu. Po vyčerpávající prezentaci pana Ing. Roubala o činnosti ústavu jsme si prohlédli moderní počítačové středisko pro sledování aktuálního stavu počasí, stavu ovzduší,

vyhodnocování monitoringu sucha a hydrologické situace v Plzeňském kraji. Současně jsme měli možnost prohlédnout si měřicí přístroje a pomůcky, které jsou nezbytné pro zaznamenání meteorologických prvků a jevů (např. heliograf- přístroj na měření denního svitu, anemometr- přístroj na měření rychlosti a směru větru, hygrometr neboli vlhkoměr). Před budovou CHMÚ jsme nahlédli do meteorologické zahrádky, která je základní a nedílnou součástí pravidelných měření a získávání statistických dat.

Obr. č. 1: Meteorologické přístroje anemometr a heliograf

Československý státní ústav meteorologický se formoval v letech 1919 a1920 z původních institucí fungujících v době Rakouska-Uherska. Spojením meteorologického ústavu s hydrologií vznikl dnešní hydrometeorologický ústav. Stalo se tak vládním nařízením Československé republiky č. 96/1953 Sb. s účinností od 1. 1. 1954. V souvislosti s růstem významu ochrany životního prostředí byl v roce 1967 do ústavu začleněn třetí obor - ochrana čistoty ovzduší. Od roku 1955 se postupně vytvořila pracoviště s náplní aerologickou, hydroprognózní, publikační a knihovnickou, radioaktivity ovzduší, klimatologickou a technickou. V roce 1962 bylo zřízeno detašovaného pracoviště v Plzni pod názvem Hydrologické prognózní středisko HMÚ v Plzni, které se stalo do budoucna součástí sedmi základních oborově komplexních poboček ČHMÚ. V roce 1970 byl název upraven na Krajské předpovědní a vodohospodářské informační středisko v Plzni a v roce 1981 byla nově zřízena pobočka ČHMÚ Plzeň, se dvěma odloučenými pracovišti (postupné rozšiřování pouze hydrologického zaměření o meteorologii a klimatologii, s působností v povodí Berounky a horní Ohře).

Předmětem činnosti ČHMÚ v uvedených oborech je:

- zřizovat a provozovat měřicí stanice a sítě s využíváním telekomunikačních sítí (státní pozorovací sítě pro sledování kvalitativního a kvantitativního stavu atmosféry a hydrosféry a příčin vedoucích k jejich znečišťování nebo poškozování);

- odborně zpracovávat výsledky pozorování, měření a monitorování;
- vytvářet a spravovat databáze;
- poskytovat předpovědi a výstrahy;
- provádět a koordinovat vědeckou a výzkumnou činnost

Česká republika je jedním ze zakládajících členů Světové meteorologické organizace a ČHMÚ jako představitel národní hydrometeorologické služby spolupracuje s četnými mezinárodními organizacemi a institucemi. Jsou to zejména:

- Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO)
- Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)
- Hospodářská komise OSN pro Evropu (UNECE)
- Program OSN pro životní prostředí (UNEP)
- Mezinárodní sdružení pro vědeckou hydrologii
- Evropská organizace pro využití meteorologických družic (EUMETSAT)
- Evropské centrum pro střednědobou předpověď počasí (ECMWF)

2.2.3 Zoologická zahrada Plzeň

V pozdním úterním odpoledni jsme ještě měli v plánu prohlédnout Asijskou zahradu a středomořskou vegetaci Zoologické zahrady v Plzni. Předmětem zájmu byla původní vegetace těchto subtropických podnebných oblastí, které leží v podobné zeměpisné šířce, ale zcela zásadně odlišný je chod srážek. Pro subtropické oblasti Evropy při pobřeží Středozemního moře je typický nejvyšší přísun srážek v zimním období, kdy se do jižní Evropy nasouvají vzdušné hmoty tlakové níže z mírných šířek s převažujícími západními směry větru od Atlantského oceánu. V subtropických oblastech východní a jihovýchodní Asie převládá monzunové proudění a maximy srážek v letním období. Společné mají obě oblasti absenci nebo nízký počet velmi nízkých teplot (mrazů) v zimním období. Na odlišnost vegetace má velký podíl odlišný geologický vývoj, doprovázený v minulosti pohybem kontinentů a postupným vyčleněním fytogeografických a zoogeografických oblastí.

Právě JV Asie leží na rozhraní holoarktické a paleotropické rostlinné oblasti, kde je rozmanitost druhů široká, ale značně ohrožená hustotou zalidnění a hospodářským využíváním krajiny. Typičtí zástupci původní vegetace subtropických oblastí Asie v podobě bambusů, pěnišníků

(Rhododendron), jinanů dvoulaločných (Ginkgo biloba) a pajehličníku přeslenitého (Sciadopitys verticillata) jsou k vidění i v Asijské zahradě. Tuto původně japonskou zahradu Šowa-en projektoval a vytvořil japonský umělec a filosof Eišin Harada.

Původní vegetace evropského Středomoří byla vykácena již v období antiky ve starověku. Dubové, bukové, borové lesy nahradily stálezelené tvrdolisté křoviny tzv. macchie. V dnešní obhospodařované kulturní krajině s intenzivním cestovním ruchem ještě najdeme původní zástupce v podobě olivovníků, vavřínů, korkových dubů, cypřiší a borovic. V Zoologické zahradě v Plzni je expozice mediteránních trvalek a keřů rostoucích volně ve Středomoří (např. levandule (l*avandula*), kručinky (*Genista*), čimišníky (*Chamaecytisus*), pryšce (*Euphorbia*), mavuň (*Centranthus ruber*) a řada dalších.). Studenti si prohlédli a přivoněli i v expozici tzv. voňavých bylinek, které znají v podobě vůní z koření, čajů, jídel či kosmetických přípravků (např. levandule (*Lavandula*), rozmarýny (*Rosmarinus officinalis*), máty (*Mentha*), mateřídoušky (*Thymus*), cisty (*Cistus*), bazalky (*Oreganum*), šalvěje (*Salvia*), fenykl (*Phoenicum*), saturejka (*Satuteja*).

2.3.1 Středa 29. 9. 2018 – obec Klášter a Zelená hora

Středeční program jsme zahájili spolu s dějepisným kempem v obci Klášter nedaleko Zelené hory u Nepomuku, která byla zbudována v místech zaniklého cisterciáckého kláštera z roku. 1144. Dodnes jsou zachovány zbytky původní stavby. Dalším bodem programu byl nedaleký zámek Zelená hora, který je v současné době veřejnosti po většinu roku nepřístupný. Se zvědavostí jsme nahlédli do těchto prostor a nechali si vyprávět historii místa, která sahá až do 13. stol. Mezi vlastníky patřili z mocné šlechtické rody Šternberkové, Martinicové, Colloredo-Mansfeldové. Vroce 1817 byl v prostorách zámku nalezen Rukopis zelenohorský, který patří k nejstarším písemným česky psaným památkám. O jeho pravosti se však dodnes vedou spory.

Zámek Zelená hora byl po 2. světové válce zestátněn. V letech 1949-1989 v objektu působila Československá armáda, konkrétně 1. technický prapor. Interiéry zámku byly částečně zachráněny včasným vystěhováním, ale celkový stav objektu velmi utrpěl. Filmový fanoušci si mohou Zelenou horu připomenout ve filmu Černí baroni, který se v exteriérech i interiérech natáčel. Dnes patří zámek obci Klášter, která usilovně shání peníze na jeho rekonstrukci, popř. další smysluplné využití.

Obr. č. 2: Zelená hora – stará věž

Obr. č. 3: obec Klášter, v pozadí zámek Zelená hora

2.3.2 Nepomuk

Nepomuk je město ležící 35 km od Plzně. V současné době zde žije 3800 obyvatel. V jeho blízkosti protéká řeka Úslava. Geomorfologicky se řadí do Švihovské pahorkatiny, která je součástí Plzeňské pahorkatiny a Českého masívu. Klimaticky spadá do mírně teplé oblasti s průměrnou teplotou 7-81C a úhrnem srážek 500-600 mm za rok. Původní vegetace se skládala ze smíšených lesů s převahou buků, dubů, jilmů, jedlí, smrků a borovic, které postupně s hospodářskou činností člověka nahradila kulturní krajina. Zbytky původně rozsáhlých lesních porostů jsou dnes chráněny ve třech obecně chráněných územích nedaleko od Nepomuku (Přírodní park Buková hora, Přírodní park Pod Štědrým a Přírodní park Plánický hřeben).

Průmysl v Nepomuku je spíše lokálního významu. Dominuje zde kovovýroba, výroba plastových obalů, výroba cementu a potravinářský průmysl. Stoupající tendenci má rozvoj služeb, hlavně cestovního ruchu. Přímo ve městě jsou navštěvované barokní památky kostel sv. Jakuba a chrám sv. Jana Nepomuckého, spojený hlavně s osobou jednoho z nejznámějších světců v Čechách sv. Jana Nepomuckého. Mezi další významné osobnosti, které v minulosti žili v Nepomuku, můžeme vyjmenovat profesora a malíře Augustina Němejce, přírodovědce a pedagoga Josefa Ondřeje Rettiga a hudebního skladatele Jakuba Šimona Jana Rybu. V budově Zelenohorské pošty, která do roku 1672 sloužila jako stanice pošty na trati z Vídně do Chebu a provozovali ji rytíři Táborští až do počátku 19. stol., je dnes zřízeno Muzeum veteránů. V okolí města se nachází mnoho značených turistických tras a cyklotras pro rekreační využití. Sportovní fanoušky zase lákají závody veteránů mistrovské závody sajdkár, které pořádá místní Automotoklub Nepomuk.

Po prohlídce centra Nepomuku, Muzea veteránů a obědě jsme se vydali ještě do nedalekých Žinkov. Krásně restaurovaný soukromý zámek u rybníka Labuť je veřejnosti nepřístupný a tak jsme zbylý čas věnovali procházce ke zbytkům zříceniny hradu Potštejn z pol. 13 stol, který

založil Půta ze Žinkov z rodu Drslaviců. Dodnes jsou v lesním porostu patrné zbytky obranné věže zvané bergfrit.

Obr. č. 4: Výhled na Nepomuk ze Zelené hory

Obr. č. 5: Horažďovice náměstí (čtvrtek)

2.4.1 Čtvrtek 30. 9. 2018 – Chanovice

Ve čtvrtek ráno jsme hned po snídani odjeli s dějepisným kempem na exkurzi jihovýchodním směrem od Plzně do Chanovic. Tato obec náleží administrativně do klatovského okresu a čítá 730 obyvatel. V roce 2005 byla starší část obce vyhlášena vesnickou památkovou zónou Ministerstvem kultury ČR. V Chanovicích je na první pohled vidět, že místním lidem záleží na zachování architektonického i kulturního dědictví a citlivému rozvoji cestovního ruchu, ve kterém dochází ke skloubení života místních obyvatel s prostorami architektonických památek.

Naším předmětem zájmu byl zdejší zámek, původně gotická tvrzi z první poloviny 13.stol, která byla přestavěna do barokní podoby v 18. stol. V prostorách zámku je od roku 1947 umístěna zdejší základní škola, knihovna a ve sklepních prostorách bývalé pivovarnické sladovny z 16.stol Expozice lidových řemesel Pošumaví. Prohlédli jsme si exponáty, které v minulosti sloužily zemědělcům, tesařům, bednářům, kameníkům či tesařům. Na nádvoří v prostorách zrekonstruovaných bývalých maštalí jsou dnes k prohlédnutí řemeslné výrobky v Galerii Nositelů tradice lidových řemesel. Nositelé tradice je ocenění, které uděluje každoročně ministr kultury lidem, kteří předvádějí a zachraňují původní řemesla, navazují tím na tradici předků i tím, že řemeslo dál učí.

Po prohlídce zámku jsme pokračovali k blízké Expozici lidové architektury. Tento skanzen vznikl jako záchranný projekt Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech pro ohrožené objekty lidového stavitelství jihozápadních Čech. V současné době je zde umístěno 19 staveb,

většinou dobových forem bydlení a zemědělských skladovacích prostor. Uvnitř jedné ze stodol je umístěn i Chanovický vyřezávaný betlém, který se postupně rozrůstá. Do několika zachráněných staveb měli možnost studenti nahlédnout a seznámili se tak s prostorami, ve kterých lidé převážně žili a pracovali v období od 2. pol. 18 stol do 20. stol. Většinou se jednalo o malé místnosti v chalupách, kde měli jednotlivci jen málo soukromí a v jedné místnosti žila i celá rodina.

Po prohlídce skanzenu jsme se studenty namířili k nedaleké rozhledně, jejíž stavba byla dokončena v roce 2010. Rozhledna se nachází v nadmořské výšce 608 m n. m. a je vysoká 31 metrů. Ke krásnému výhledu do chanovického okolí jsme museli zdolat ještě 136 schodů. Z rozhledny jsme rozpoznali i nedaleký nejvyšší vrch Ostrý, který dosahuje nadmořské výšky 612 m. Z rozhledny lze dohlédnout na Šumavu, Brdy a Blatensko. Jako na dlani pod námi byla vidět celá obec a místní závod na zpracování dřeva Pfeiferholz s.r.o., která se zaměřuje na výrobu dřevěných latí, briket, desek pro nábytkářský a stavební průmysl. Z ptačí perspektivy si studenti mohli rozhlédnout po hospodářsky obdělávané kulturní krajině, která v České republice převažuje.

2.4.2. Horažďovice

Čtvrteční exkurze pokračovala přesunem do Horažďovic. Po prohlídce historického centra a obědě v zámecké pizzerii jsme spěchali do Městského muzea v Horažďovicích, kde si studenti v rámci interaktivní dílny měli možnost vyzkoušet tradiční řemesla. Tato unikátní možnost vyzkoušet si práci na tkalcovském stavu, spřádat na kolovrátku, česat vlnu na drhlenu či vyřezávat dřevěnou lžičku řezbářskými nástroji studenty velmi zaujala, i když ne všem se zpočátku dílo dařilo. V expozici byly vystavené i rostliny, které se zpracovávaly a textilní materiály, které se z nich vyráběly.

Po řemeslných dílnách následovala relaxace v Aquaparku, kde si studenti zaplavali a vyzkoušeli atrakce včetně tobogánu, vířivky a divoké řeky. Bazén je oblíbený cíl cestovního ruchu. V okolí Horažďovic je více možností, jak trávit volný čas. Velmi oblíbené je splouvání řeky Otavy a cykloturistika. Pro milovníky přírody doporučujeme navštívit Přírodní památku Svaté pole a Přírodní památku Kozlovská stráň. Tato chráněná území se nacházejí v blízkosti Horažďovic u řeky Otavy a pyšní se výskytem ohrožených druhů rostlin. V jarních měsících nebo v létě postupně kvete vstavač kukačka (*Orchis morio*), hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox bohemica*), šalvěj luční (*Salvia pratensis*) či pomněnka různobarvá (*Myosotis discolor*). Blízko obce Svaté Pole se nachází také pomník českého krále Rudolfa I. Habsburského, který zde zemřel při obléhání města v roce 1307 (pravděpodobně na úplavici).

Město Horažďovice má 5,5 tisíce obyvatel. Rozprostírá se před hranicí Plzeňského a Jihočeského kraje. Je 3. největším městem okresu Klatovy, ale bližším větším centrem jsou

Strakonice. Leží v nadmořské výšce 430 m n. m. Geomorfologicky spadá do Blatenské pahorkatiny. Městem protéká řeka Otava, která za Pískem u Zvíkovského Podhradí vlévá do Vltavy.

Ve skladbě hospodářství stoupá podíl služeb. Průmysl i zemědělství jsou lokálního významu. Mírně teplá oblast s převažujícími kambizeměmi se využívá pro pěstování brambor, řepky olejky a obilovin Nejvýznamnější zástupce průmyslu je firma Lyckeby Amylex Horažďovice a.s, která se zaměřuje na zpracování brambor, výrobu škrobů a dextrinů, které se dál zpracovávají v potravinářském, textilním a chemickém a papírenském průmyslu. Finální výrobky představují lepidla, zahušťovadla do instantních jídel, barvy aj. Dalším známou firmou je Mlýn a krupárna Mrskoš s.r.o., produkující mouku, ovesné vločky, kroupy a krmiva. Firma Kovaltos s.r.o. vyrábí zahradní nábytek a Otavské strojírny a.s. hlavně svařované kovové a montované konstrukce, zemědělské a stavební stroje či jejich díly. Neméně známá je firma Bohemia Sport LION spol. s r.o. (jenž zpracovává hlavně bukové, osikové a topolové dřevo. Vyrábí hokejky, ohýbané dřevěné saně a topné brikety.

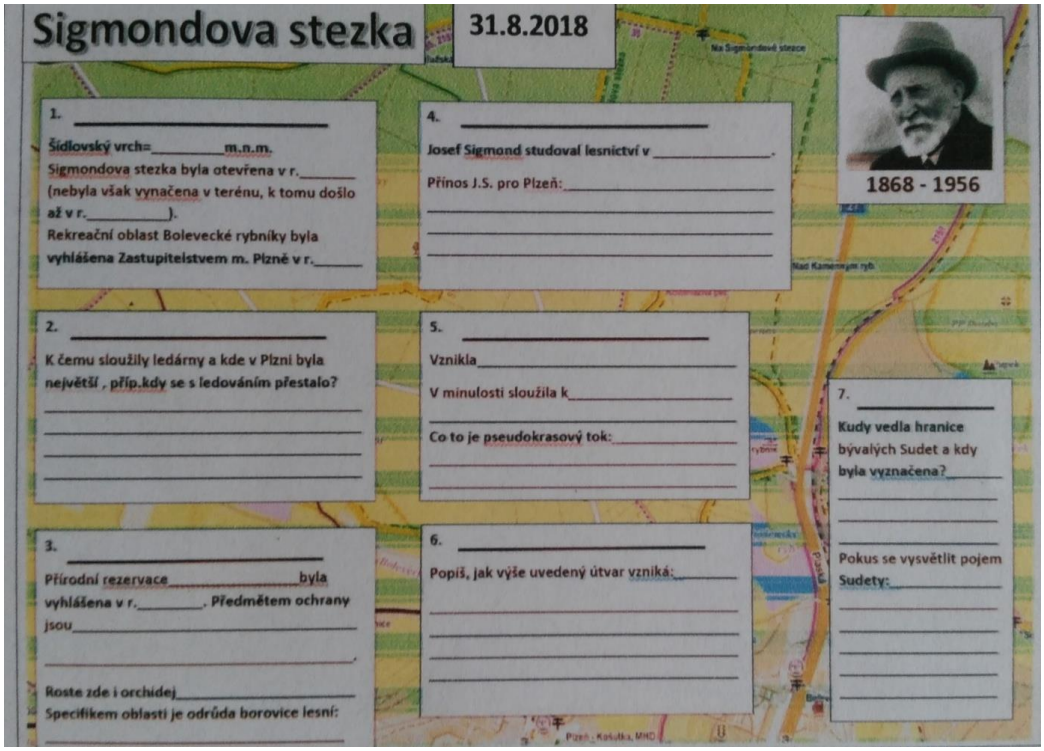
Obr. č. 6: Vstavač kukačka (*Orchis morio*)

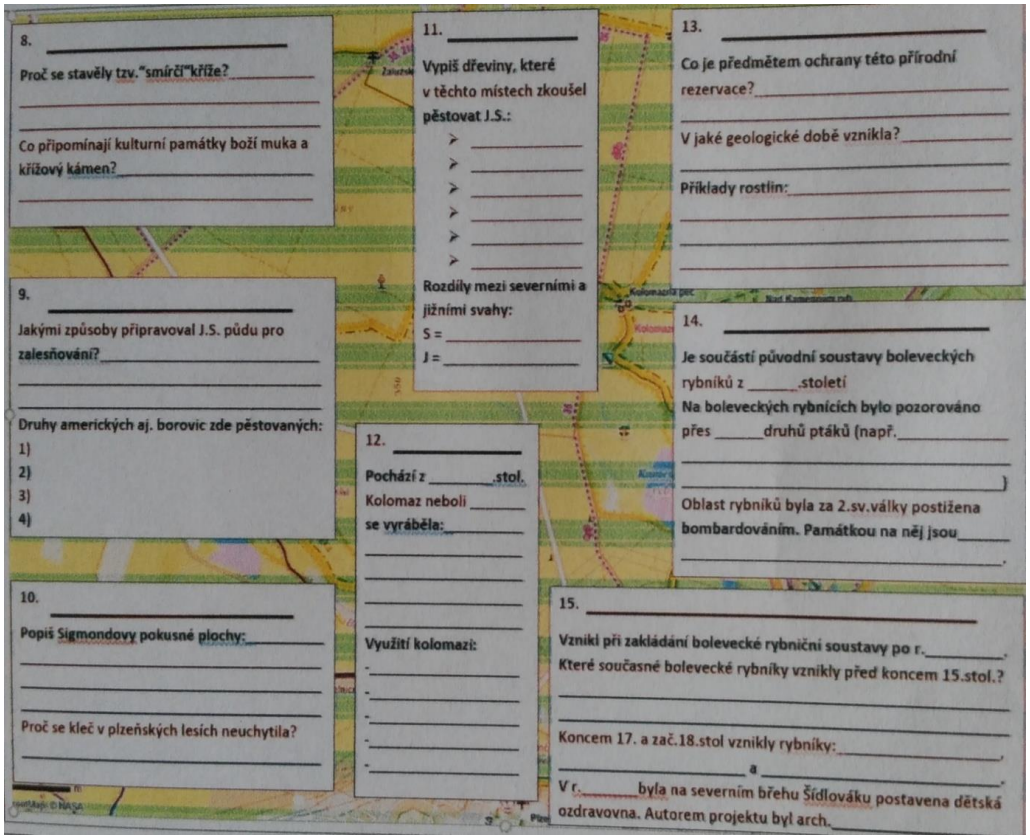

Obr. č. 7: Hořeček mnohotvarý (*Gentianella praecox bohemica*)

2.5.1 Pátek 31. 8. 2018 - Plzeň, Sigmondova stezka

3 Závěr

Cílem letošního zeměpisného kempu bylo navštívit zajímavé lokality v Plzni a jihovýchodní části Plzeňského kraje. Zahraniční vsuvkou bylo zařazení přednášky ze vzdáleného Nového Zélandu. Metodicky jsme se snažily navázat na učivo probírané ve školách, zajímavostmi doplnit a prohloubit zájem o obor. Zároveň jsme denní programy přizpůsobovaly věku, zájmům a pozornosti studentů. Se zájmem se setkalo zařazení pohybových aktivit v podobě delších turistických výšlapů nebo návštěvy aqvaparku. V průběhu kempu došlo k navázání nových přátelských kontaktů mezi účastníky a celková atmosféra byla celý týden přátelská a uvolněná.

4 Literatura

Anderle, Jan, 2008: Plzeňsko: příroda, historie, život. Praha.
Červinka, Pavel, 2005: Ekologie a životní prostředí. Praha.
Čihák, Josef, 2010:Naučné stezky. Životní prostředí města Plzně, díl 5. Plzeň.
Kolektiv, 1999: Bolevec a okolí. Plzeň.
Soukup, Petr – David, Petr, 2005: 111 nej…České republiky. Praha.
Plzeňsko jih - cykloturistická mapa 1:60 000, 2007
Pootaví, Sušicko, Strakonicko – turistická mapa 1:40 000, 2007

Internetové odkazy

www.chmi.cz
https://cs.wikipedia.org/wiki/Plzeň_hlavní_nádraží
http://zooplzen.cz/
www.chanovice.cz
www.horazdovice.cz
www.nepomuk.cz
http://zelenohorskaposta.cz/expozice/
http://www.zachranneprogramy.cz/
https://www.mzp.cz/cz/obecna_ochrana_prirody_krajiny

5 Kontakt na autora:

Mgr. Hana Virtová
Gymnázium, Mikulášské nám. 23, Plzeň
HanaVirt@seznam.cz

ODBORNÝ KEMP ČESKÉHO JAZYKA

20. – 24. srpna 2018

Blanka HEJTMÁNKOVÁ

1 Úvod

Kemp českého jazyka 2018… Přestože jsme se chtěli vyhnout historickým politickým událostem, v letošním roce jsme prostě neměli šanci. Sto let republiky a padesát let od vstupu vojsk Varšavské smlouvy se muselo v programu objevit už jen proto, že kemp trval od 20. do 24. srpna a všude kolem, na všech prostranstvích centra Plzně, jsme chtě nechtě museli projít kolem panelů výstav věnujících se právě tomuto tématu.

Nezbylo tedy než téma uchopit po svém: jít ke kořenům a zamýšlet se nad takovými pojmy, jakými jsou národ, vlastenectví, odpovědnost; osobnosti a „osobnosti“, moudrost a plytkost. Propojit kořeny se současností a zapátrat, jak doba a události inspirovaly autory pro vznik mimořádných uměleckých děl. Pracovat s vývojem jazyka, s mýty, pověstmi, kronikami, rukopisy (nejen Královédvorským a Zelenohorským), připomenout Karla Čapka, jemuž jsme věnovali celý loňský kemp (zejména jeho komentáře z Přítomnosti a Lidových novin), a v souvislosti se stým výročím narození herce a spisovatele Miroslava Horníčka připomenout také Jana Wericha.

Struktura účastníků se od minulých let trochu změnila. Stálice kempu odmaturovaly, a tudíž ztratily právo se kempu zúčastnit (přesto se dvě z nich alespoň na chvilku objevily na Vyšehradě ☺), na druhé straně vhodný termín umožnil, aby se kromě studentů přihlásily i profesorky češtiny sušického gymnázia.

Lektorský tým se sešel v klasickém složení:

- PaedDr. Marie Hanzová, CSc.
- PaedDr. Blanka Hejtmánková
- PaedDr. Eva Schneiderová

A vzhledem k navrženému programu byl aktuálně doplněn o další skvělé lektory. Přednášky, semináře či workshopy vedli (řazeno časově podle programu):

- prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc. – literární historik a vedoucí katedry ČJL na PedF ZČU
- Mgr. Marcela Štýbrová – kurátorka výstav a edukátor Západočeské galerie
- PhDr. František Kadlec – historik, bývalý ředitel odboru turistického ruchu Správy Pražského hradu
- PhDr. Helena Chýlová, PhD. – odborná asistentka katedry ČJL na PedF ZČU
- Zdeněk Světlík – dlouholetý člen Unie výtvarných umělců Plzeň
- PhDr. Štěpánka Pflegerová – vedoucí oddělení zpracování a využívání archiválií v Archivu města Plzně
- Mgr. Jiří Hlobil – pracovník pro kulturně výchovnou činnost Západočeské galerie

Významnými hosty se stali:

- Eva Urbanová – jedna z nejvýznamnějších českých sopranistek
- Antonín Procházka – herec, dramatik, scenárista a divadelní režisér

Letos byly pestrými a inspirativními místy našeho pobytu Knihovna města Plzně, Západočeská galerie – Masné krámy a G 13, pražský Vyšehrad a Slavín, Kampa a Werichova vila, Pedagogická fakulta ZČU, univerzitní kavárna Družba, mázhauz plzeňské radnice a Archiv města Plzně.

2 Program

Program kempu pro nadané – český jazyk
ve dnech 20. – 24. 8. 2018 v Plzni
„**Začalo to praotcem Čechem** aneb **země česká – domov můj**“

pondělí 20. 8. **„osmičky“ a jejich vliv na českou kulturu**
- společensko-kulturní „osmičkové“ souvislosti (V. Viktora)
- zážitková dílna k výstavě „Anatomie skoku do prázdna“ aneb „Rok 1968 a umění v Československu“ s důrazem na výtvarno-literární vazbu J. Koláře (M. Štýbrová)
- „země česká – domov můj“ výběr poezie, která bude uvedena na koncertě ve čtvrtek (B. Hejtmánková)

úterý 21. 8. **pocta osobnostem skutečným i bájným**
- komentovaná prohlídka slavných míst Vyšehradu (F. Kadlec)
- nové pověsti české (E. Schneiderová)
- pocta jazyku Jana Wericha
- o Miroslavu Horníčkovi s Antonínem Procházkou

středa 22. 8. **chvála různorodosti českého jazyka a jeho vývoj**
- historický vývoj jazyka (H. Chýlová)
- původ a výklad jmen skutečných i bájných (H. Chýlová)
- káva s kněžnou Libuší – Evou Urbanovou

- zpracování komiksu z české historie (Z. Světlík)
- příprava na vystoupení (B. Hejtmánková)

čtvrtek 23. 8. **psychologické souvislosti dějů a osobností skutečných i bájných**

- výstava k výročí 21. 8. 1968
- „osmičkové“ písemnosti, rukopisy, obrázky, rytiny, fotografie, dobové noviny (Š. Pflegerová)
- psychologické souvislosti dějů (B. Hejtmánková)
- cca 10´ vystoupení v rámci koncertního večera hudebních kempů
  Koláž z vlasteneckých veršů českých klasiků

pátek 24. 8. **stoletý Miroslav Horníček**

- po stopách Miroslava Horníčka (J. Hlobil)
- O Plzni vážně i nevážně s Miroslavem Horníčkem aneb Být Plzeňákem… dokumentární film z r. 1993
- Jablko je vinno (M. Hanzová)

3 Úkoly

Protože všechna umění spolu souvisejí, pracovali jsme různými formami různých druhů umění. Úkoly byly:

1. výtvarné
   a) práce s technikami tvorby J. Koláře
   b) zpracování komiksu
   c) vytvoření žánrové či reportážní fotografie včetně popisku
2. jazykové
   a) původ a výklad jmen osobních i místních, skutečných i bájných
   b) historický vývoj jazyka
3. dramatizační
   a) vytvoření scénáře na vystoupení v rámci závěrečného koncertu hudebních kempů
   b) vystoupení Koláž z vlasteneckých veršů českých klasiků
4. literární a stylistické
   a) přednáška V. Viktory o společenských a kulturních souvislostech
   b) vytvoření vlastních textů s přesným zadáním jazykové oblasti
   c) beseda s A. Procházkou a E. Urbanovou
5. stylistické
   a) nové pověsti české
   b) tři nej části expozice Werichovy vily
   c) fiktivní telefonní rozhovor po neúspěšném uvedení Fidlovačky 21. 12. 1834
   d) internetová diskuse k ustavení písně Kde domov můj jako státní hymny v r. 1918
6. hodnotící
   a) 8 krátkých postřehů z celého kempu

„osmičkové“ společensko-kulturní souvislostí

Zahájení kempu přednáškou prof. Viktory se v minulých ročnících velmi osvědčilo, a tak i letošní kemp začal uspořádáním faktů a zjištěním souvislostí jednotlivých historických etap literárního a kulturního vývoje. Spojení s psychologickým vnímáním „magických“ čísel a „osmiček“ dodalo zajímavá spojení.

Přednáška byla jako vždy hodnocena velmi vysoko.

zážitková dílna k výstavě Anatomie skoku do prázdna

Po krátkém úvodu Mgr. Štýbrové jsme začali formou brainstormingu mapovat informace o letech 1868 – 1972 (hesla zapsána na kartičky). Následovala rychlá prohlídka prostoru a vizualizace nejsilnějšího pocitu z celé výstavy či konkrétního díla tvorbou objektu z hliníkové fólie. Společná reflexe vzniklých děl téměř 100% potvrdila prvotní pocit autora.

Druhým úkolem byla interpretace vybraného díla z výstavy pomocí vlastní tvorby. Účastníci měli vyhledat v expozici dílo odpovídající jejich konkrétnímu pocitu, svůj alobalový objekt před něj postavit a doplnit kartičkou/kartičkami s hesly z brainstormingu.

Po společné reflexi následoval úkol třetí s vazbou na výtvarníka a básníka Jiřího Koláře, jehož díla Oprátka, Předmětná báseň, Trojský kůň (objekt), Návštěva (koláž), Tichá krajina (kombinovaná technika), Každý má svou vlastní tvář (koláž) a Pocta Palachovi byla součástí výstavy. Pocit u Pocty Palachovi byl ještě podpořen literárně – otevřeným dopisem publicisty V. Kučery.

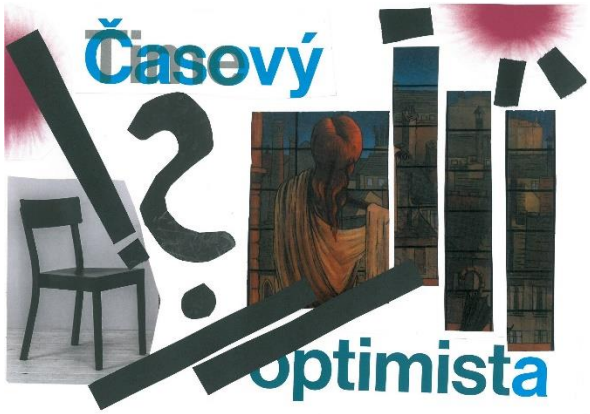
Účastníci měli dva úkoly:

1. pomocí některé z Kolářových technik tvorby (koláž, roláž, prolláž, asambláž, objekt) zpracovat své zašifrované sdělení na téma „jak já se cítím v naší zemi teď“.

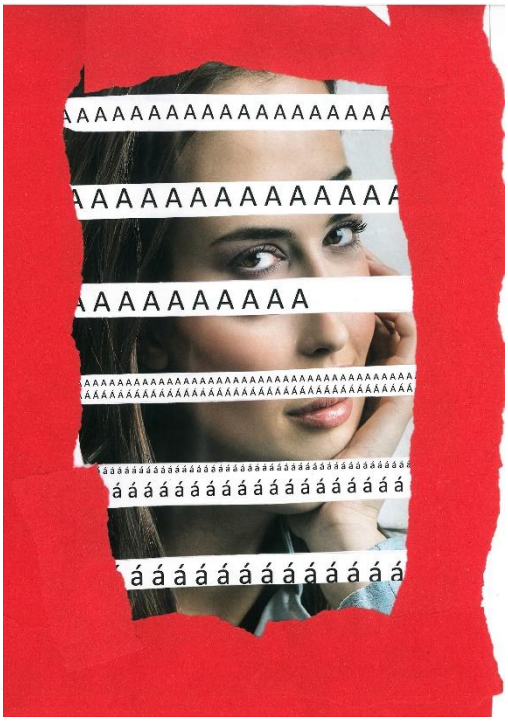
PLZEŇSKÝ KRAJ

Podpora talentů Plzeňského kraje

2. zformulovat svůj názor na důležité roky naší historie

Honza

1918 euforie, sebeurčení, nová éra kultura, demokracie
1938 strach, nůž v zádech, obklíčení, narušení, smrt, být opovržen, mobilizace
1948 zmatení, zatajení, intriky, lži
1968 zrada, naděje, nejistota, cenzura
2018 velký otazník, korupce

Maruška

1918 Vznik našeho státu, osamostatnění našeho národa, lidé se dokázali postavit na nohy.
1938 Mnichov – o nás bez nás. Český národ zůstal statečný, bojoval, lidé dokázali držet spolu (hlavně na vsích), zároveň se ale dokázali obrovsky podrazit. ☹
1948 Všechno je jinak. Obrovská rána do zad. Muselo být těžké udržet si pozitivní náladu a nepropadat strachu; bylo důležité si ten přístup udržet.
1968 Stejné pocity jako v roce 1948. Strach byl možná ještě větší – co může přijít ještě horšího.
2018 Musíme si pořád pamatovat, kam až byla lidská chamtivost schopna dojít. Nesmí se to opakovat.

Miluška

1918 rok velkých nadějí
1938 tragický rok
1948 a zase špatně
1968 těch několik let před tímto rokem stálo za to!
2018 Mám velké obavy!

Brzké vstávání stálo za to – v 10 už se zdravíme s panem dr. Kadlecem, který nás všechny svým poutavým vyprávěním okamžitě vtáhne do dějin bájných, dávných i současných. Dověděli jsme se zajímavosti o jedné z nejstarších rotund na našem území, o spisovatelce Popelce Biliánové, o Jedličkově ústavu, i o tom, jak Rukopisy ovlivnily (nejen) sochy Josefa Václava Myslbeka. Pobyli jsme na místech, kde stávalo hradiště (možná i kněžny Libuše), odkud skákal Šemík, takže úkol napsat vyznání kněžně Libuši se přímo nabízel.

Velevážená kněžno Libuše,

když se z vrchu vyšehradského zadívám do dáli, nedivím se Tvému proroctví, Tvé věštbě. Praha je město, jehož sláva hvězd se dotýká. Stověžatá matička. V dnešní době bychom Ti řekli „Dobře Ty, tos tipla dobře“ a znamenalo by to totéž.

Jsem hrdá, že tuto pověst stále máme ve své paměti a přiznejme si, která žena by nechtěla, aby jí národ klečel u nohou? ☺

Vzhlížíme k Tobě

Maruška

Jára

Vaše Jasnosti,
sine ira et studio,
beze zlosti
či náklonnosti,
není toho moc, co se Vám splnilo.

Praha je krásná,
avšak její sláva
neprobuzena ze sna
po staletí ran
stále svůj Schlaf si dává
v stánu svých věží a bran.

Minulá století
– v tom je ta potíž –
křivd svých změti
co tady ztropila!
byli tu totiž…
To byste nepochopila.

Bára

Velevážená Libuše,

díky své velké moudrosti a magickým schopnostem jste vybrala to nejkrásnější místo pro vznik města, které se dnes skví uprostřed naší vlasti jako zlaté srdce. Mnoho Čechů tu šťastně žije a mnoho cizinců přijíždí obdivovat nádherné budovy, jež na svých místech tolik vynikají jen Vaší zásluhou.

Moc Vám děkujeme

Vaši Češi

A když jsme se poklonili velikánům na Vyšehradském hřbitově i Slavíně, zvonkohra v pravé poledne nás upozornila, že je čas se vydat na další etapu.

Historické stavby Kampy byly důstojnou kulisou dalším pověstem, tentokrát pražským. Dr. Schneiderová si připravila variace pověstí o známých místech i postavách, a tak byli účastníci bohatě inspirováni pro úkol stvořit novodobou pověst.

Zuzka

Kdysi dávno žil v plaském klášteře mnich jménem Prokop. Jednoho dne se Prokopovi zjevil ďábel s pekelnou nabídkou. Ďábel povídá: „Slyš, Prokope! Vím, že bys nepohrdl pečeným seletem.“ Mnich se najednou začal olizovat až za ušima, neboť klášterní řehole mu dovolovala jísti jen maso rybí. A ďábel pokračoval: „Ve městě má statkář malé sele. Stačí jen jeden podpis a bude tvé.“

Ač byl Prokop už starší muž, za svůj život příliš rozumu nepobral. Neodolal pokušení a úpis podepsal.

Ďábel zmizel, a hned byl zpět. V ruce třímal sele a k tomu lidskou duši. Mnich napomohl krádeži, myslel jen na sebe, a tak ho čekal trest.

Když se ďábel ještě jednou zamyslel, řekl si: „Inu, peklo máme přeplněné a místo věznice se z něj stal lázeňský hotel plný horkých pramenů. Mám lepší trest.“

Od té doby putuje Prokopova duše klášterními chodbami a honí malé selátko. Až ho dohoní, teprve pak se jeho duši může dostat klidu v pekelných lázních.

Jak se pálila první slivovice *Jára*

Toto téma je sice zpracováno ve filmu Pekařův císař, ovšem pověst o tom, jak bájný Slivoj šťastnou náhodou vydestiloval z fermentovaných švestek první várku tohoto tradičního moravského nápoje, dosud chybí.

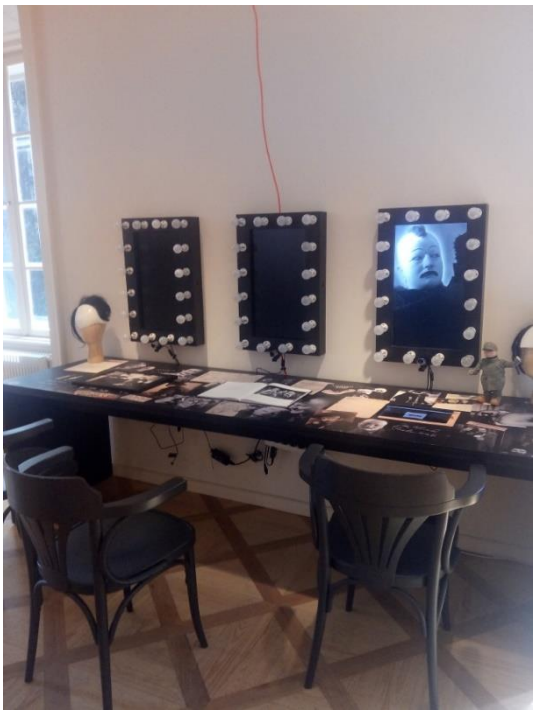
Šárka

Kdysi dávno vlastnil jeden mládenec malý pivovar v Kyšicích. Protože byl chamtivý a snažil se co nejvíce vydělat, šidil pivo. I dařilo se mu podvádět zákazníky, dokud se jednoho červnového dne neobjevil bystrý mlynář, který okamžitě šizené pivo poznal. Mladý hospodský byl zatčen a odsouzen k smrti na šibenici. Pro svou záchranu by mladík udělal cokoliv, a tak neváhal, když se mu zjevil ďábel s nabídkou. Unikl smrti a hanbě s příslibem, že duše člověka, jehož prvního spatří na Silvestra, propadne peklu.

Hospodský znovu začal stáčet pivo a i nadále šidil zákazníky. Dařilo se mu natolik, že brzy na smlouvu s ďáblem dočista zapomněl. Přišel podzim, po něm zima a nastal poslední den v roce. Mladík se probudil, protáhl, vyskočil z postele, oblékl se a upřel pohled na svůj obraz v zrcadle.

Ďábel se zaradoval a duše hospodského propadla peklu. Od té doby kdykoliv chce výčepní šidit pivo, praskají v kyšické hospodě všechna zrcadla a ozývá se křik duše nešťastného mladíka.

Kouzlu Werichovy vily všichni propadli okamžitě, a tak nebylo obtížné najít svá charismatická místa a doplnit fotografii popiskou.

Kordíková: 3...2...1... Na scénu!

Kordíková: Ochránce nebo ničitel?

Krouská: Dnes není důvod k úsměvu

Dochvilnost je vlastností nejen králů, ale i Antonína Procházky, a tak jsme se ve stanovenou hodinu všichni rádi odebrali na půdu (skutečnou ☺) Werichovy vily. Povídání o setkáních s Miroslavem Horníčkem zahřálo, a když jsme vyslechli dojemný Procházkův dopis k Horníčkovým 80. narozeninám, bylo z pobaveného výrazu tváří všech zúčastněných znát, že český jazyk je neskutečně půvabný a vynalézavý, a slovo přátelství najednou nabylo v souvislosti s Procházkovým vyprávěním a s dvojicemi, s nimiž jsme se mohli na fotografiích (bohužel už jen historických) setkat, naprosto přesného významu.

Promyslet úkol „já a přátelství“ jistojistě nedělalo potíž.

Šárka

Dle mého názoru je přátelství vztah, kdy spolu lidé rádi tráví čas, baví se, sdílejí spolu vzpomínky a tvoří nové. Vztah, kde nejde o to, jak dlouho a jak dobře se znáte, ale záleží jen na pocitech, které ve vás vyvolává přítomnost toho druhého. A to je důvod, proč si myslím, že mám mnoho přátel. Ačkoliv je mohu znát jen týden, vidím, že podvědomě vyhledáváme svou společnost, a je nám tak dobře. Co na tom, že je poté rok neuvidím, když tu ten pocit – ta radost – bude neustále i ve vzpomínkách?

Zuzka

Podle mě je přátelství jedna z nejdůležitějších věcí v lidském životě. Dokážeme bez něj žít, myslím ale, že to není ono. Přátelství je takové koření života. Pokud je přátelství pravé, je to pouto, které se dá jen těžko zpřetrhat. Pro mě přátelství znamená vzájemnou důvěru, pocit, že se mám na koho spolehnout.

Přátelství přináší spoustu krásných vzpomínek. S novými lidmi přicházejí i nové zážitky. Někdy nové přátelství dokáže převrátit život vzhůru nohama. Teď ale myslím v tom nejlepším slova smyslu. Najednou děláme věci, které bychom dřív nedělali, a hromadí se nám nové a nové skvělé zážitky.

Když máme kolem sebe ty správné lidi, život je najednou plný štěstí.

Viktorka

Přátelství je nejhlubší cit k druhé osobě, který můžeme mít. Pakliže se jedná o opravdové, skutečné, hluboké přátelství. Takové, ve kterém se doplňujete a zároveň splýváte jako jeden velký, dokonalý a nenarušený masiv.

Já vím, teď by mohl někdo namítnout, že to samé a mnohem víc, je láska. Nesouhlasím. Je hluboká, snad i hlubší, ale DOČASNÁ. Přátelství je trvalejší. To opravdové přátelství je jakási láska… platonická láska. Přátelé jsou důležití, bez nich vlastně nejsme, jen si tak jdeme životem, ale sami.

Mám jednoho přítele. Jsme si velice podobní, aspoň v těch zásadních věcech, a v těch méně důležitých jsme odlišní. A proto se dokážeme tolerovat, nevidíme se dny, týdny, měsíce, ale nic se nemění. Když se shledáme, víme, že jsme spřízněnou duší.

Zažila jsem chvíle, kdy přátelé nebyli, ale to je hloupost. Pro každého by tu měla být přátelství a tvrdě tolerantní náruč rodiny. Vím, že někdy to není. Pak však otevřte srdce, rozběhněte nohy, plíce naplňte větrem a zjistíte, že naše země je nám tím největším… přítelem.

Bára

Přátele si nacházíme většinou už tehdy, když s maminkou vycházíme na první procházky a potkáváme třeba cizí děti ze sousedství. Důležitější však začne přátelství být až po zahájení školní nebo školkové docházky, která nás na celá dopoledne odděluje od rodičů, dosud nám nejbližších osob. Po celé dopoledne pak nemáme nikoho, s kým bychom se smáli, hráli si nebo se mu svěřovali s trápeními, a tak si na to najdeme přátele, nejčastěji mezi spolužáky. Často nás to s nimi baví tak, že spolu trávíme stále více času i mimo školu a mnohokrát jsme si pak spolu stejně blízcí jako s pokrevními příbuznými.

Mnoho lidí zná i ta největší tajemství svých nejlepších přátel. Já sama jsem ráda, že mám několik kamarádek, s kterými se mohu pobavit či občas poradit, ale popravdě k nim nemám tak blízko, abych jim svěřila svá nejhlubší tajemství.

Středeční dopoledne měla ve své režii dr. Chýlová. Její přednáška o vývoji jazyka znamenitě navázala na výklad dr. Kadlece a v druhé části, která se týkala původu a výkladu jmen, zase přišly k užitku pohádky Jana Wericha. Po úvodním vstupu dr. Chýlové účastníci sami hledali základ jmen lidských i zvířecích, bájných i skutečných, cizích i svých. Jako bonus každý obdržel informaci o původu svého příjmení.

Samozřejmě že musel následovat úkol: zvol si jedno ze jmen Zelenohorského rukopisu a napiš jeho příběh. Vznikly další „nové pověsti české“, které báječně „uvedly románové příběhy na pravou míru“.

Bára

V našem domě žila jedna žena. Jmenovala se Teta. Jako jedináček ve skutečnosti ničí tetou nebyla, a přesto jsme ji všichni, my sousedé, zdravili „Dobrý den, Teta!“ Než nás odsoudíte jako partu nezdvořáků, přečtěte si o vysmívané víc.

Snad i vinou svého jedináčkovství byla neskutečně pyšná a povýšená. Tvářila se kysele na každého, pokud jí nevychválil „model dne“. A to každé ráno vycházela nově vymóděná a každý večer se domů vracela ověšená taškami plnými nových hadříků. Manikúru, pedikúru a kadeřnictví navštěvovala dle svědectví tamějších zaměstnankyň minimálně jednou týdně. Toužila zkrátka působit jako slavná modelka, ale svou povýšeností a nepříjemností si vysloužila posměšné oslovení, které naplnění její touhy zcela znemožňovalo.

Ale musíte uznat, oslovení nebylo až tak neoprávněné, zvlášť když je měla napsáno v občanském průkazu hned před příjmením. Dnes už samozřejmě bydlí někde jinde, ale vsaďte se, že jí tam neříkají jinak!

Jára

Moje jméno je Řezáč, Bivoj Řezáč a su z Hodonína. Proč zrovna Bivoj nemam šajna. Muj tata na tom prý trval, ale nikdy nechcel povísť proč. Asi ňáká ksindlhospodská sázka, bo on otec byl jak rúdnické hodiny.

Mama měla tehdy fištrona, nechala mě pojmenovat Bořivoj. Ale fotr se toho domák, řekl jí, že je to dlúhé jak púťová pisnička, zlemtal se v putyce a šel na matriku. Tam řádil jak chachar na větočku a dozvengal matrikáře to „ři“ škrtnót. No řekněte sami, než bét Bovoj, to už je ten Bivoj lepčí, ne?

Julie

V televizním studiu je již vše připraveno na zahájení přímého přenosu věšteckého pořadu.

„Kde je Libuše? Už za dvě minuty začínáme!“ volá rozčileně režisér.

Vtom do místnosti vstoupí dáma, všichni jsou přesvědčeni, že je to Libuše, je to však Libušino dvojče – Kazimíra.

„Libuše, kde jste tak dlouho? Nezdržujte a zaujměte svoje místo. Začínáme!“

Kazimíra nejeví sebemenší známky zmatení či odporu a posadí se na Libušino místo. Konečně přišla její příležitost! Vždy chtěla věštit jako její sestra.

Však Kazimířiny věštby se ani vzdáleně nepodobají Libušiným: „Zítřejší den pro celé lidstvo posledním jest! Svět postihne velká zkáza…“

Vtom se otevřou dveře a do studia vstoupí Libuše. Režisér vyskočí ze židle, dává pokyn k reklamní přestávce, Kazimíra rychle opouští Libušino místo a následně i studio. Libuše se usadí před kameru a s omluvou za vadné karty pořad pokračuje.

Zuzka

Moje teta se jmenuje Libuše Kroková. Bydlí v Tetíně. Maminka říká, že teta Líba kazí dobrou pověst naší rodiny. Já si to však nemyslím. Mám ji moc ráda, a když vám teď povím, co všechno umí, nebudete mi věřit. Tak tedy poslouchejte.

Teta Líba totiž umí věštit budoucnost. Dokonce k tomu nepotřebuje ani věšteckou kouli. Stačí jí jen nějaká plná láhev. Vždycky říká: „Tvrdší je lepší.“ Tomu já ale nerozumím. Nejsou snad všechny láhve ze skla tvrdé? Nedávno mi teta povídala o tom, jak se nad naším domem vznášejí létající talíře.

Ale bohužel teta moc často nevěští. Tatínek s maminkou vždycky říkají, že jen zřídkakdy, ale pak to stojí zato. Podle maminky je teta neschopná, protože si prý nedokáže najít chlapa. Nedávno jsme jí zkoušeli dohodit chlápka jménem Bivoj. Ona nám však s nezájmem odpověděla: „Bivoje nechci, říká se, že je to moc silná osobnost. A to já nechci.“

Maminka říkává, že teta je moc rázná, a proto potřebuje chlapa, se kterým může vorat a rozkazovat mu, jak se jí zlíbí. Já si ale stejně myslím, že se Líbě líbí její soused Přemek. Oba po sobě pořád pokukují.

Máme ji moc rádi a moc jí a Přemdovi fandíme.

Maruška

Ahoj,

jmenuji se Kazi Kroková, v kalendáři Kazimíra, ale to je pro všechny moc dlouhé, takže Kazi. Mohu o sobě říci, že jsem velmi komunikativní, milá a troufám si říci, že i docela pěkná. Mezi mé záliby patří bylinky a celkově se zajímám o přírodní léčitelství (v tomto oboru i pracuji). Velmi ráda chodím na kafíčko se svou mladší sestrou Líbou a naší Tetou.

Měla bych zájem o pořádného chlapa, nějakého bivoje, co se nebojí žádné práce. Pěkného svalovce, ochranáře. Děti nemám!

Čekám na odpověď.

Kazimíra Kroková

A na kafíčko s Líbou jsme šli i my. Očekávání schůzky s takovou osobností v nás vyvolávalo drobnou nervozitu, ale po zkušenosti s panem Procházkou jsme věřili, že i kněžna Libuše bude vlídná. Nemýlili jsme se.

Paní Eva Urbanová nám líčila své zkušenosti z domácích i světových scén tak barvitě, že náš ostych brzy opadl a názvy Metropolitní opera, Národní divadlo, Teatro ala Scala, The Royal Opera House v Covent Garden, opera v Los Angeles, jména dirigentů James Levine, Fabio Luisi či sólistů Plácido Domingo a Luciano Pavarottti se nám stala tak samozřejmá, že kdyby José Careras otevřel dveře kavárny Družba a sedl si s námi ke stolu, vůbec bychom se nedivili a objednali mu kávu také.

Paní Urbanová si s námi povídala téměř dvě hodiny, a kdyby neměla další povinnosti, určitě by setrvala déle. Tak od nás alespoň dostala pamětní obraz vytvořený dalším z kempově spřátelených lektorů, výtvarníkem Zdeňkem Světlíkem. A když se podíváte na fotografie z kempu, uvidíte, že z něj měla nelíčenou radost. My také. Nádherné setkání.

Jenže i tohle setkání muselo být zakončeno úkolem: Splnilo se Libušino proroctví, že „…Můj drahý národ český neskoná, on neskoná, on pekla hrůzy slavně, slavně překoná!“?

Jára

Doposud národ český skutečně všechny hrůzy překonal. Do jaké míry slavně, je diskutabilní. Ovšem jak nám říká pověra o blanických rytířích, to není vůbec nic proti tomu, co teprve přijde.

Zuzka

Ano, Čechy dokázaly překonat už mnoho překážek.

Bára

Myslím si, že ano. Náš národ potkalo už mnoho neštěstí, ale nakonec je vždy nějak překonal.

Honza

Ano, do Prahy se sjíždí ze všech koutů světa. I když jsme zažili mnohé pády, sláva naší vlasti je opěvována již po staletí.

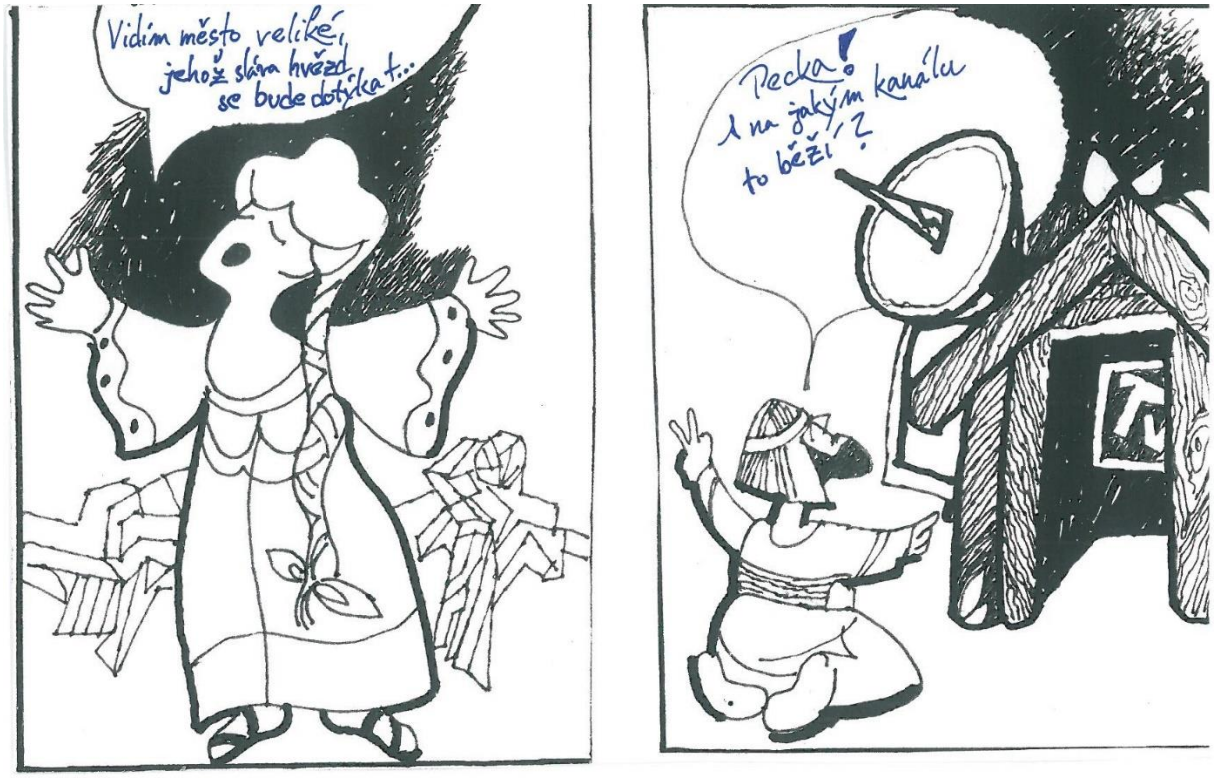
Maruška

Myslím, že ano. Praha je a dlouho bude vyhledávanou zastávkou nejen pro Čechy.

komiks

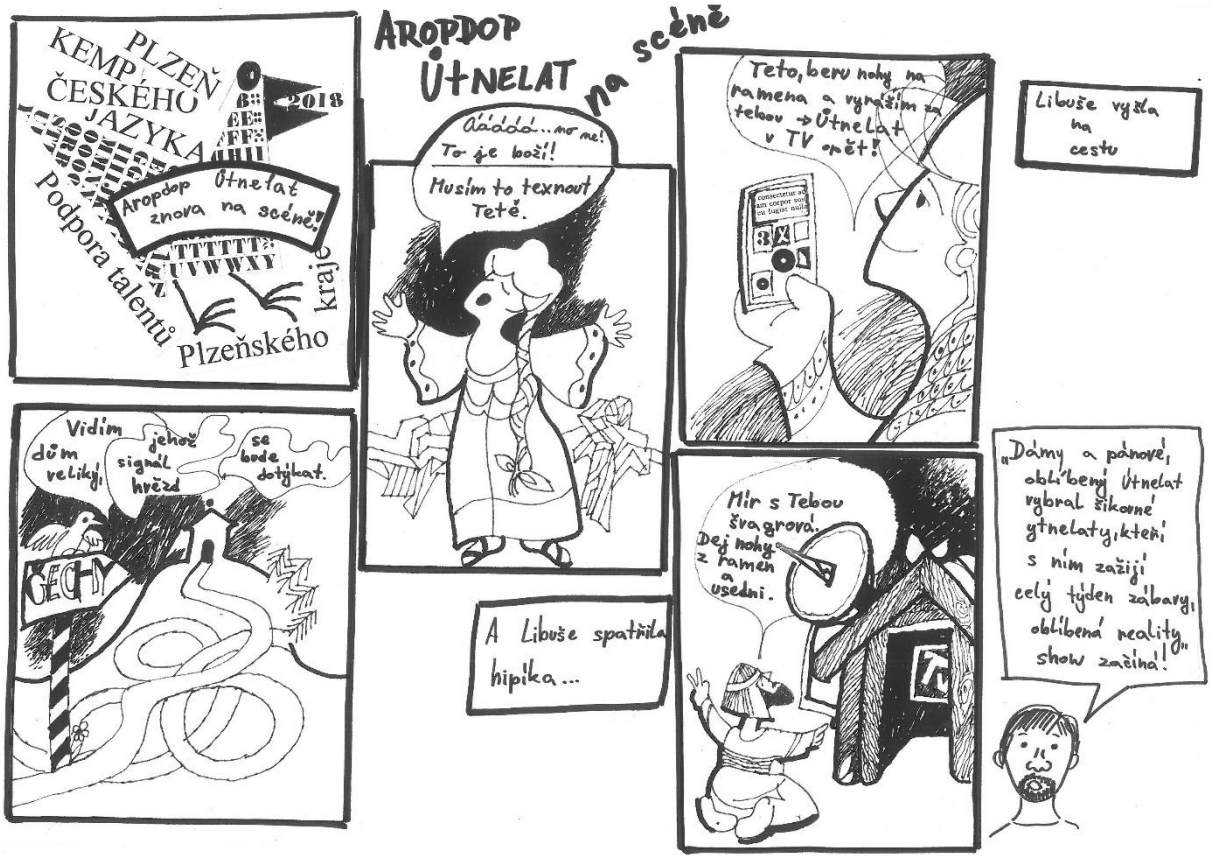
Pan Světlík navázal svým pověstným (nebo pověsťovým? ☺) úkolem a tvorba novodobých pověstí se tentokrát odehrála výtvarno–literárně. Připravené listy, v nichž postavy starých pověstí byly obklopeny novodobými kulisami a atributy, byly rozděleny do šesti polí. Listy měly být rozstříhány, obrázky poskládány dle vlastního vymyšleného příběhu a do připravených bublin komiksu vepsán dialog.

Moc jsme se nasmáli.

Achjo. Celej velkomoravskej facebook
řeší mojí vládu. Chrudoš napsal:
„Gore ptencém, knimse zmija vhorí,
gore mužem, imže žena vlade."
Budu muset písnout
Přemyslovi.
consectetur ac
am corpor sus
eu fugiat nulla
3

(KLIKATÁ) CESTIČKA K DOMOVU
Jednoho dne, když Klek zapnul TV..
PLZEŇ?
To mi něco říká.....
PLZEŇ
Klek neodolal. A tak se dovolil ženy, pak se vydal na cestu.
Drahá žena ho varovala:
Drahý muži můj, odolej pokušení a dej si jen jedno!
PLZEŇ
Klek šel, šel, až konečně dorazil k cíli
Ještě jedno!!!
HOSPODA
Jdeš špatně, hochu Kraj Kra
CECHY
Klek však nedbal rad-moudré ženy.
Cestička k domovu byla delší a klikatější.
Nakonec však svou CESTIČKU K DOMOVU přeci jen našel, ač byla klikatá a trochu si zašel.

PLZEŇ
KEMP ČESKÉHO JAZYKA
2018
Aropdop Útnelat znova na scéně!
Podpora talentů Plzeňského kraje
AROPDOP
ÚTNELAT na scéně
Ááádáá...mo ne!
To je boží!
Musím to texnout Tetě.
Tetо, beru nohy na ramena a vynáším za tebou → Útnelat v TV znět!
Libuše vyšla na cestu
Vidím dům velký, jehož signál hvězd se bude dotýkat.
CECHY
Mír s Tebou švagrová. Dej nohy z ramen a usedni.
A Libuše spatřila hipíka...
„Dámy a pánové, oblíbený Útnelat vybral šikovné útnelaty, kteří s ním zažijí celý týden zábavy, oblíbená reality show začíná!"

PLZEŇSKÝ KRAJ

Podpora talentů Plzeňského kraje

JAK TO BYLO DOOPRAVDY

KDYSI DÁVNO (KONKRÉTNĚ V ROCE -2018) SE VYŠKRÁBAL NA HORU ŘÍP EGYPTSKÝ PRAOTEC ČECH. SHLÉDL DOLU A PRAVIL: „DÁL UŽ NEMŮŽU, TADY ZŮSTANEME."

JAKO SPRÁVNÝ ČECH EGYPTSKÉHO PŮVODU MODLIL SE I PRAOTEC ČECH K MOCNÉMU RÉ.

A ČESKÁ ZEMĚ VZKVÉTALA. ČEŠI OPĚVOVALI SVOU ZEM A OBOHACOVALI SVŮJ NÁDHERNÝ JAZYK. NĚKTEŘÍ VÍCE A NĚKTEŘÍ MÉNĚ.

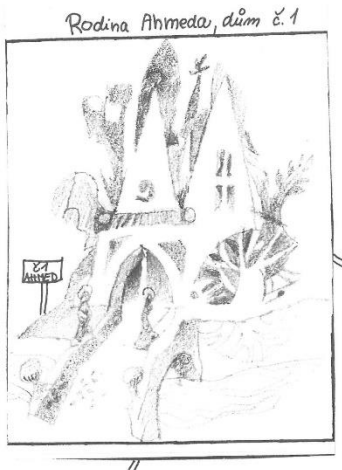

I ROZHODLI SE JEDNOU TI ZÁSLOUŽILEJŠÍ, ŽE CHTĚJÍ, ABY I DALŠÍ GENERACE CHVÁLILY VLAST SVOU. A TAK VZNIKL KEMP ČESKÉHO JAZYKA, KDE MĚLI SE MLÁDÍ NAUČITI LÁSCE K JAZYKU RODNÉMU. A ZAJISTILI TÍM, ŽE ČESKÝ JAZYK NIKDY NEZANIKNE.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Podpora talentů Plzeňského kraje

KTERAK PROSTODUCHÝ AHMED K NEJKRÁSNĚJŠÍMU JAZYKU PŘIŠEL

V jedné maličkaté vesničce na okraji světa žili ve svých „kouzelných" domech rodiny Ahmedů. Mnoho aktivit ale neznali, a tak se denně obraceli na satelitní bohy s prosbou...

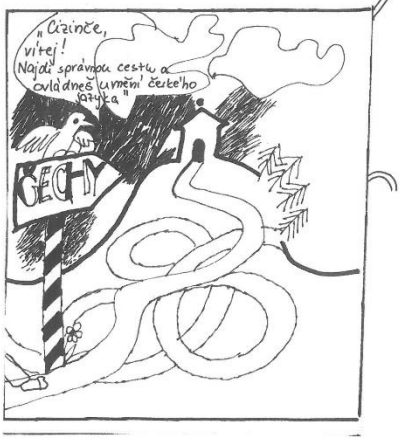
Pro vysvětlení: satelitní bohové hledali všemožné způsoby jak z prostoduchých, hloupoučkých pacholků udělat „něco", kdo se nemodlí k satelitům. Samozřejmě to myslelo dobře, měli své oddané Ahmedy moc rádi. A taktéž jazyk český, jazyk udatných a statečných...

Tak vypravil Ahmed svou osobu na cestu. Měl trochu strach, nikdy nebyl od své domu dále než v č. 3. Dodal si kuráž a šel.

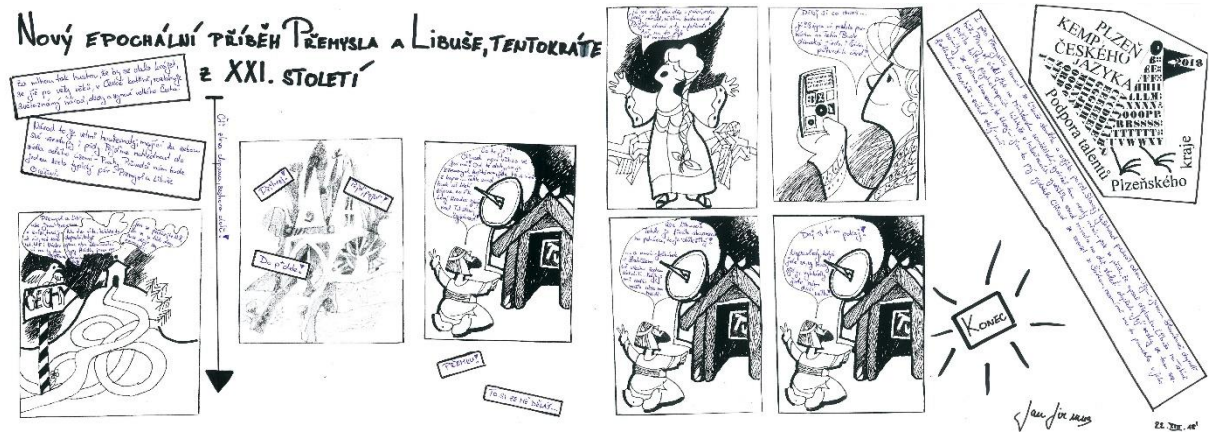
Přímo za nosem!

Dorazil. Hodný holoubek Ahmeda přivítal a pozval jej dále. Prostoduchý chudáček netušil, kterou cestou se má vydat. Hlava se mu zatočila. Řekl si, že není tak hloupý, jak si satelitní bohové myslí, a dobře najde cestu. Zhluboka se nadechl a vykročil. Byl jako v ráji. Přešťastný!

KONEC

Nový epochální příběh Přemysla a Libuše, tentokráte z XXI. století
Konec
Plzeň kempu českého jazyka
Podpora talentů
Plzeňského kraje

Čechy
Přáchrana české země?
Úžasné! Jenhle nový typ dokáže napsat odpověď na každou otázku.

Plzeň kempu českého jazyka
Podpora talentů
Plzeňského kraje

Archiv města Plzně

Návštěva Archivu města Plzně tentokrát neměla jen badatelskou náplň. Na pozadí „osmičkových“ písemností, rukopisů, obrázků, rytin, dobových tiskovin, knih a fotografií, které nám paní dr. Pflegerová připravila, jsme se zamýšleli nad rolemi osobností (bájných, historických či z fotografií) a pokoušeli se zamyslet nad vztahy mezi Libuší a Chrudošem a Šťáhlavem, Libuší a Krasavou, Libuší a Přemyslem (před jeho volbou a po ní), Libuší a jejími sestrami; Šárkou a Vlastou, Šárkou a Ctiradem, Šárkou a ostatními bojovnicemi… a uvědomovali si důležitost odlišnosti rolí. Ono uvědomit si „nepřejímat, co mi nepatří“, rozdíl emancipace a feminismu, soudobý slovník děvčat a chlapců na pozadí historie je sakramentsky důležité. A také jsme si tak trochu připravili půdu pro páteční Horníčkovo zpracování pověsti o dívčí válce.

Dr. Pflegerová pro každého připravila speciální pamětní list s podobiznou a rukopisem originálu písně Kde domov můj. A abychom trochu odlehčili předchozí závažnější úkoly, tentokrát měli účastníci napsat

a) fiktivní telefonní rozhovor mezi Tylem a Škroupem po neúspěšném uvedení Fidlovačky dne 21. 12. 1834

Viktorka

JKT *Hola hola, tam Tyl.*
FŠ *Hola hola, tam Škroup.*
JKT *Omlouvám se, že volám až dnes, ale včera to už opravdu nešlo.*
FŠ *Ale copak, pane Tyle, to to byl takový úspěch, že jste oslavoval celou noc?*
JKT *No spíš opačně, byl to propadák, nikoho to nepobavilo. Pískali, někteří i odcházeli.*
FŠ *Takže se nemám ani vracet?*
JKT *Snad jedno se těšilo malému úspěchu. Kde domov můj ztišil trochu dav, ale jinak…*
FŠ *Takže na závěr Vítr z hor?*
JKT *No byl… ale no nevadí, Škroupe, dnešní lidé nepochopili, zítřejší pochopí.*
FŠ *Dočkáme se. Zatím se mějte a asi nějaký čas zůstaňte ještě v Plzni. Hola hola.*
JKT *Máte pravdu. Zatím na shledanou. Hola hola.*

Julie

FŠ *Haló? Ať volá, kdo volá, doufám, že má na srdci něco velmi důležitého… Volání v tuto nekřesťanskou hodinu by se mělo zakázat…*
JKT *Dobrý večer, Františku, tady Kajetán. Chtěl jsem Vám oznámit, jak dopadla premiéra Fidlovačky, však z tónu Vašeho hlasu soudím, že už to víte.*
FŠ *Nevím nic, jen jste mě probudil. Ale tuším, že to nebyla žádná sláva. Předpokládal jsem to.*
JKT *Za to probuzení se omlouvám. Máte pravdu – žádná sláva to opravdu nebyla. Lidé to téměř vypískali. Při přestávce tři čtvrtiny obecenstva z divadla odešly. Zbytek po konci představení nadával, že chce zpátky peníze za vstupné.*
FŠ *Tak to byl tedy propadák prvotřídní… Myslel jsem, že aspoň ta písnička „Kde domov můj“ se bude líbit.*
JKT *Ta písnička má možná i budoucnost, několik lidí, co jsem potkal, si ji zpívalo nebo broukalo.*
FŠ *Vidíte, není ještě vše ztraceno. Ale stalo se, stalo. Teď buďte rozumný člověk a jděte spát. Dobrou noc.*
JKT *Dobrou noc.*

Bára

FŠ *Dobrý večer, Josefe. Tak jak se to dnes vydařilo?*
JKT *Dobrý večer, Františku. Musím říci, že jsem zklamán. Fidlovačka bohužel propadla.*
FŠ *To je mi líto, vím, jak jste si na ní dával záležet. I já jsem se snažil vložit do našeho díla všechen svůj um. A skutečně diváci ani jednou upřímně nezatleskali?*

JKT *Na konci hry se potlesk podobal podzimnímu večernímu deštíku. Jen když zpíval starý Mareš, připomínal aplaus letní bouři. Tehdy mé srdce jedinkrát za dnešní večer zaplesalo, ale musím uznat, že tu bouři spustila především vaše krásná hudba.*

FŠ *Ta by bez vašich kouzelných slov neměla ceny, přinejmenším by natolik nesouzněla se srdcem vlastence. Buďme tedy rádi, pokud lidé alespoň zčásti porozuměli tomu, co jsme chtěli říct.*

JKT *Děkuji vám, Františku. Snad, když ta naše píseň zůstane v srdcích Čechů, najde si tam jednou cestu celá hra. Tak dobrou noc!*

FŠ *Dobrou noc a hlavu vzhůru!*

Jára

JKT *Hola, hola, je to Škroup?*

FŠ *U aparátu.*

JKT *Tys to teda vymňouk! Co to bylo, to vrzání do mojí hry?*

FŠ *Že ti nejni hanba, takhle mluvit. Kdo chtěl mermomocí ševcovskej orchestr a nedovolil mi najmout profesionály?*

JKT *Přece nebudu vydávat takový šílený jmění za hudebníky do frašky… Problém byl v tom materiálu, v tom co hráli.*

FŠ *Nene, ta hudba je dobrá, a i kdyby, to lidi vůbec nepoznají, co ovšem poznají, je, když je příběh unudí ke zdechnutí.*

JKT *Víš co? Už seš jako ten mladej Erben. Toho jsem potkal a on prej: „Pane Tyl, vždyť to nemělo vůbec napětí. A to poučení, to je takové nejasné. A v té písni Kde domov můj? máte opravdu jen dva rýmy na sloku? A ještě takové rýmy jako květ – pohled, bohulibém – čilém. To je vskutku úsměvné.“ Nejni mu ani dvacet čtyři a tváří se, jako by sežral kompletního Shakespeara.*

FŠ *V tomhle má ale pravdu! Vždyť ta hra je k smíchu. Jediné, co to trochu povznáší, je moje hudba.*

JKT *A ty mi taky vlez na záda !!!*

Šárka

JKT *Tyl, prosím?*

FŠ *Nazdar, Pepo, tady Franta, tak jak to šlo?*

JKT *Ani se neptej. Pěknej trapas. Chabý potlesk, zkrátka totální propadák. A to jsem tomu věnoval tolik času a úsilí.*

FŠ *Ale neříkej. Jak to? A to si říkají vlastenci? Já bych jim ukázal. Ani písnička Kde domov můj se nelíbila?*

JKT *No, žádná sláva, ale z celé Fidlovačky se líbila asi nejvíc. Nebo možná jen nejméně nelíbila.*

FŠ *Tak alespoň tahle část sklidila trochu úspěchu?*

JKT *Ano, ano. A opravdu děkuju. Lepší melodii si k ní nedokážu představit.*

FŠ *Nemáš zač. Bylo mi ctí a potěšením s tebou spolupracovat. Už ale musím jít. Měj se!*
JKT *Čau čau.*

b) internetovou diskusi k ustavení písně Kde domov můj jako státní hymny v r. 1918

MRzout123 *Tohle a hymna jo? Ty zas uz nevedej co si maj vymyslet ☺*
andulkasiroka *Mne to prijde celkem jako dobry*
MRzout123@ andulkasiroka no jo zenska. Ty maj vždycky blby kecy…

agent007 *Hej lidi ted jsem si to poslech a jako celkem dobry*
MRzout123@ agent007 ty do toho nemas co mluvit. Nejsi Cech!
agent007@ MRzout123 ale jo

MRzout123 *To jako budem zpivat o tom ze nevime kde mame barak?*
Budem vypadat jak banda blbcu.
klidass.r.o. *Budeme mit to ale peknou hymnu i**

Viktorka

@Libušin net *Moji drazí příznivci, Kde domov můj z Fidlovačky se stane naší státní hymnou. Jsem si jista. Věštění zdar!*
Miluška63 *Co? Opravdu? A seš si jistá?*
Já nevím, představovala bych si něco víc… něco víc!
Liba *Jistě že jsem si jist! Měla jsem vnuknutí a krom toho jsem si to přečetla v horoskopu.*
Arnoštíček *Já s tím taky nesouhlasím, máme tolik nádherných skladeb v naší historii a vybrali tůto. Vždyť to je jak bučení krav (Kdéé domov můůůj, kdéé…)*
Pavlínka *Aha, plzeňský vzdělanec. Tak milý Plzeňáku, tůto je nejlepší a nejvlastenečtější píseň hodna toho, aby se stala hymnou.*
Miluška63 *Já jsem učitelka z hudebky, učím flétnu. Myslím, že mám jistý umělecký názor a kulturní vzdělání, a ano, je to pěkná písnička. Ale je to možná zbytečně staré, jsme v jiné době.*
Arnoštíček *Máš něco proti Plzni? Navíc já jsem z Klatov. Takže zalez!!* □
Já bych dal něco moderního, ať se to líbí i mládeži, něco jako despacito, ale česky.
Miluška63 *Něco jako Smítko od Bena Cristovaa?*
Pavlínka *Ty kráso, vy jste fakt poklad národa! Smítko?!?! Jste se zbláznili?*
Učitelka flétny se předvedla a Klatovák taky. „Domov můj“ je národní poklad od národních géniů, uctívá textem i hudbou naši zem, vy burani!!!

Julie

pavlinka28 *Tato píseň je naprosto skvělá! Lepší vybrat nemohli!*

jsem.cech.cz *@pavlinka28 To teda mohli! Text vo ničem, hudba ještě horší:/*

pavlinka28@jsem.cech.cz A Vy si říkáte Čech? Styďte se!

Laco321 *Hymna československej republiky by mala mať aj slovenskú časť ☹*

KaziTeta@Laco321 Máte smůlu, no XD Stejně vás z Horního Maďarska nikdo nemá rád. :P

svatejduch666 *Fakt materiál tohleto… Mohli rovnou zhudebnit „Cestičku k domovu“ a vyšlo by to nastejno :/*

JKTyl_Duch *Když tohle čtu, chci znovu zemřít… Zkažená generace…*

pivni_buh_08 *Kde je jako nějaká zmínka o pivu? Hymna Čechů bez piva, to je jako kdybych napsal, že Ježíše oběsili…*

suicidal.pejsek.25@pivni_buh_08 To má smysl asi jako můj život… ☹

Bára

„Kde domov můj?“ českou hymnou

Pavel *To bude hymnou kousek z toho propadáku od Tyla?*

Květoslav *Ano, ale přece právě ten měl jako jediná část ze hry úspěch.*

Pavel *Stejně se mi nezdá, že hymnu napsal obyčejný kočovník.*

Květoslav *Jak můžete velkého obrozence nazvat obyčejným kočovníkem?*

Bořivoj *Na autorovi tolik nezáleží. Spíš nevím, jak se chceme prosadit mezi ostatními státy, když po jejich velkých, bojovných hymnách zazní naše – pomalá a unylá.*

Květoslav *Vždyť je naopak krásné, jak oslavuje naši zem s něhou a bez zbytečného křiku.*

Bořivoj *Občas se podle mě bez trochy křiku neobejdete.*

Petr *Teď už se na tom nic nezmění, tak nevím, proč se hádáte.*

Jan *Myslím, že je to nádherná vlastenecká píseň a že křiku není třeba, když už po prvních tónech všichni ztichnou úžasem. Naše hymna BUDE úžasná!*

Jára

admin *Takže ahoj, vítam kybermaniaky na mých stránkách a zahajuji diskusi o nové hymně našeho právě vzniklého státu. Prý to má být Kde domov můj? Co si o tom myslíte?*

Krunykája *No, nejlepší volba!*

Stefanik01 *Je to nejaké krátke, jako to bude pokračovať?*

Božíles *Hezky národní, ale opravdu to vyjadřuje svornost našeho lidu?*

1HabKarel *Fakt chcete mít za hymnu písničku z nějaké frašky?*

Krunykája@ Stefanik01 Můžeme ti tam přidat Beskyde, Beskyde nebo jinou slovenskou blbost.

Božíles *Co máš na mysli? ☺*

TommyGM *Připomínám, že Čechoslováci jsou jeden národ, tak proč nevybrat něco, co se líbí všem? Třeba Ach, synku, synku…*

1HabKarel *Nebo Volkshymne.*

Božíles *Nebo Internacionálu*

Stefanik01@ 1HabKarel, @ Krunykája, @ Božíles To ste všeci somári? ☺☺

Božíles@ Stefanik01 Dej si bacha na letadla!!! ☹

JoséSM *Mně se to nelíbí. Hoďte tam něco umělecky na výši. Třeba něco z Libuše nebo já otextuju Vltavu…*

TommyGM *Jasně a mými přímými předky jsou Šlamoun, César i Napoleon …křížek Rukopisy*
lžou ☺

Božíles@ TommyGM Hanba!!!! ☹

Stefanik01@ TommyGM Čo to? 😐

Krunykája *Fuj !!!*

admin *Pánové, prosím, nechte stranou nenávist a diskutujme jako lidé raného kapitalismu.*

Božíles@admin Ty mi taky můžeš políbit rudou vlajku ☹

1HabKarel *Sami jste si to vybrali ☺☺☺*

Jeníček a Mařenka

TGM_official: *Zde přikládám odkaz na novou verzi hymny našeho samostatného státu. Doufám, že se bude líbit ☺ lajk*

BenešDr. *Fidlovačku? Tuhle starou vodrhovačku? Dyť tu vypískali. XD*

Emma2000 *To teda zpívat nebudu!!!!!*

Alfonso_art@Emma2000 No já bych tě taky nemaloval…

DuchBSmetany *Nic horšího jsem neslyšel, RIP. Žes nevzal třeba Vltavu… ☺*

TGM_official: *Panstvo, klidněte hormon. Mohli jsme dopadnout jak Slováci*

@Rastastef *No čo ty somár!!!*

BuriV (klapka) *Nechte mě citovat slavného Járu Cimrmana: „Kostky jsou vrženy!“ …*

CimrJa *Děkuji, mistře.*

@ TGM_official: Skladba sice nemá takových kvalit, jako kdybych ji napsal já, ale mně se líbí (lajk)

vystoupení v rámci koncertního večera hudebních kempů

Příprava vystoupení v rámci koncertního večera hudebních kempů měla několik částí. Výsledných 16 stránek lektorkami pečlivě vytipované poezie s vlasteneckou tematikou dostali účastníci už v pondělí. Při večerním zaměstnání měli za povinnost vybrat maximálně čtvrtinu textů (určený časový limit maximálně 8 minut víc nedovoloval). Byl určen začátek (Raisova Cestička k domovu a úvod Seifertova Básníka a jiných řemesel) a konec (závěr Básníka…), zbylých cca 12 textů (celých či pouhé části) mělo být vybráno a seřazeno tak, aby výsledný celek držel kompoziční oblouk. Vezmeme-li v úvahu, že to byl první večer trávený pohromadě a všichni účastníci se neznali, věc nikterak jednoduchá.

Druhá fáze přípravy, při níž si všichni bez výjimky (!) rozdělili role, se konala až ve středu (po úterním výletu to nepadalo v úvahu). Šlo spíš o seznámení s logikou textu, celkovou koncepci a upřesňování možností než o umělecký přednes. Ten jsme začali nacvičovat až ve čtvrtek odpoledne před generální zkouškou, při níž se k nám připojil lektor – korepetitor hudebního kempu Petr Novák. Pan Novák dostal po pondělním sestavování sledu textů scénář našeho vstupu a bylo domluveno, že vytipuje skladby či motivy, které na generální zkoušce upřesníme.

Stalo se a koláž (opět vazba na způsob práce Jiřího Koláře z pondělní výstavy a na Miroslava Horníčka) „básniček o mé vlasti“ se skutečně večer uskutečnila. Zazněly verše: Prales (E. Krásnohorská), Píseň úsvitu (Jan Lípa), Na břehu řeky Svratky (V. Nezval), Píseň o rodné zemi, Básník a jiná řemesla, Domovní znamení, Praha a věnec sonetů, Hora Říp (J. Seifert), Čtyři bohatýři, Velké, širé, rodné lány, Lesní studánka, Domov (J. V. Sládek) a **Cestička k domovu** K. V. Raise.

Podle ohlasu diváků byl náš vstup úspěšný. A reakce aktérů? „…s recitací bych na pódium dobrovolně nevylezla!!!“ ☺

stoletý Miroslav Horníček

V Západočeské galerii jsme začali, do Západočeské galerie byl naplánován i závěr kempu. Mgr. Hlobil připravil 55´ dokumentární film z roku 1993 „O Plzni vážně i nevážně s Miroslavem Horníčkem aneb Být Plzeňákem“ režiséra Jaromíra Polišenského, jehož natáčení se účastnil. Film i Hlobilovo povídání dokreslilo svědectví A. Procházky o mimořádnosti tohoto skvělého spisovatele, improvizátora, výtvarníka a herce, jehož vzpomínkovou knihu Saze na hrušce si účastníci odvezli domů.

V semináři Marie Hanzové o knize Jablko je vinno téma horníčkovské, pověstní (nebo pověsťové? ☺), genderové a generační vyvrcholilo. M. Hanzová pracovala s pověstí

o Ctiradovi a Šárce, při níž upozornila na materiály přednášek a seminářů celého týdne, a tak se všechny aktivity spojily v jeden celek.

loučení

Kemp končil, bylo třeba zhodnotit (kde jinde než v kavárně, že?), tudíž byl zadán poslední úkol: Osmičkami jsme začali – osmičkami končíme. Vystihněte osmi krátkými postřehy své pocity, náladu, silné zážitky… z celého kempu.

Výsledek byl velmi zajímavý. Zatímco z loňského kempu se u všech opakoval zážitek z přednášky prof. Viktory, návštěvy Muzea Karla Čapka ve Strži a práce s Hasanem Zahirovičem, letošní postřehy zmapovaly komplexně celý kemp. Nádhera!

Jára

1. *četl jsem Holana v norštině. Báseň Ledové kry (Isskrik) – tento jazyk dává překrásný zvuk*
2. *pan profesor Viktora by zase nepopsatelný*
3. *užil jsem si odpoledne v kavárně Družba. Paní Urbanová vyprávěla úžasně poutavě a následná tvořivá činnost s panem Světlíkem byla skvělou relaxací*
4. *setkat se s panem Procházkou zrovna ve Werichově vile, to byla magická kombinace*
5. *po přednášce o historii jazyka se v problematice orientuji tak o 200% lépe než před ní*
6. *myslím, že díky vžívání se do rolí, které nás provázelo celý týden, jsem schopen se teď lépe vžít do pocitů ostatních lidí. Pomohlo mi to se schopností empatie*
7. *kromě moc zajímavého programu je na našich kempech úžasné i to, že si je člověk také promluví se zajímavými lidmi*
8. *úžasný moment, kdy vstoupil do místnosti mistr výtvarník s kladivem v ruce, aby opravil televizor*

Julie

1. *příležitost poznat spoustu nových mladých lidí*
2. *vyprávění paní Urbanové o jejích zkušenostech z divadelního prostředí*
3. *vyprávění pana Procházky o Horníčkovi*
4. *emocemi nabitá výstava o roku 1968*

Bára

1. *díla z roku 1968 a společná debata mi přiblížila atmosféru tohoto roku*
2. *prvně v životě jsem navštívila Vyšehrad a mohla tu pocítit kouzlo dávných dob i úctu k velkým osobnostem zde pohřbeným*

3. *v kavárně jsem poslouchala vyprávění Evy Urbanové, proslavené svým pěveckým uměním po celém světě*
4. *poznala jsem zajímavé, přátelské a milé lidi, zajímající se o český jazyk stejně jako já*
5. *účastnila jsem se krásného koncertu v Domě hudby jako vystupující i divačka*
6. *ve Werichově vile jsem spatřila klavír po Jaroslavu Ježkovi a v jejích pokojích téměř cítila hřejivé teplo rodinného krbu, které tu kdysi hřálo Jana Wericha*
7. *na Pedagogické fakultě ZČU jsem slyšela mnoho zajímavého o své rodné řeči*
8. *každá přednáška i místo mi přinesly něco nového, co jsem nevěděla, nebo zajímavý zážitek*

Viktorka

1. *Galerie k roku 1968. Dějepis mě nikdy tak nezajímal. To vcítění, které jsem si mohla zkusit, bylo ohromné a hrůzostrašné! Narazila jsem na obraz Hyeny, který mě odzbrojil, a pak se to se mnou jen vezlo.*
2. *Polovina dne strávená u Werichových byla úžasným zážitkem. Nejen prostředím tam přítomného pana Wericha, avšak i něžné povídání o něm a především panu Horníčkovi… bylo úchvatné. Nebylo stísněné, ale otevřené, plné vtipu*
3. *Odpoledne v Družbě. Povídání s Evou Urbanovou, káva, pohodička a vyrábění! Pro mě úžasné!*
4. *Nemohu opomenout kolektiv, který dělá polovinu dojmu. Lektorky plné elánu a dobroty. Hned mi bylo jasné, kde se pohybu že se s čímkoli na kohokoli mohu obrátit. A já vám děkuji!*
5. *Nalezla jsem lidi podobných zájmů, zajímavé a úžasné osobnosti. Nalezla jsem kamarádky, kamaráda! Zda jen na tuto chvíli a ve vzpomínkách, nebo je snad ještě potkám… nechám na Libuši.*
6. *Týden strávený v přátelství, poznávání a POHODĚ! To jsem ještě nezažila.*
7. *A koncert? Zážitek. Nádherný přístup paní Blanky a Marušky i paní Evy. Recitace je věda, kde jsem poznala malé procento, zaplaťpánbů za to. Bylo úchvatné to vyzkoušet.*
8. *Vtip a humor všude. Slzy štěstí se dostavily…*

Maruška

1. *Viktor Viktora – profesor s velkým P*
2. *alobalové tvoření hrůzných osmičkových let*
3. *velmi brzké vstávání, ale PŘEKRÁSNÝ výlet do naší historie*
4. *hroby všech velikánů našeho národa, obzvlášť pak hrob Bedřicha Smetany a Karla Čapka.*
5. *vila pana krále a tatínka Marušky spolu s besedou s panem Procházkou*
6. *seznámení s operní pěvkyní Evou Urbanovou. Poslech jejích historek byl velmi vtipný.*
7. *tvorba vlastních pověstí zasazených do 21. století*
8. *nacvičování společného čísla, noví přátelé a utužování přátelství straších*
9. *…a samozřejmě dortíčky a kafíčka…*

Jak řekli účastníci – NÁDHERA!

5 Použitá literatura

Bláhová, Marie: *Kronika tak řečeného Dalimila*. Svoboda, Praha 1977.

Bláhová, Marie-Hrdina, Karel: *Kosmova kronika česká*. Paseka, Praha 2005. ISBN 80-7185-515-4

Dobiáš, Dalibor: *Rukopisy Královédvorský a Zelenohorský.* Host 2011. ISBN 978-80-7294-415-6

Horníček, Miroslav: *Klaunovy rozpravy*. Odeon, Praha 1989. ISBN 80-207-0064-1

Horníček, Miroslav: *Jablko je vinno.* Motto ve společnosti Albatros Média a. s. Praha 2016. ISBN 978-80-267-0602-1

Horníček, Miroslav: *Javorové listy*. Olympia, Praha 1969.

Horníček, M., Hurník,I., Preclík,V.: *Trojhlas.* Melantrich, Praha 1986.

Jirásek, Alois: *Staré pověsti české.* Universum, 2018. ISBN 978-80-242-5838-6

Karpatský, Dušan: *Malý labyrint literatury.* Albatros, Praha 201. ISBN 80-00-00972-2

Kožík, František: *Miláček národa.* Albatros, Praha 1982. ISBN 13-749-82

Werich, Jan: *Listování*. Československý spisovatel, Praha 1988. ISBN 80-202-0006-1

Werich, Jan: *Jan Werich vzpomíná...vlastně potlach*. Melantrich, Praha 1982

Werich, Jan: *Fimfárum*. Albatros, Praha 2008.ISBN 978-80-00-02187-4

Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945. Hlavní redaktor Jan Mukařovský. Victoria Publishing Praha 1995. ISBN 80-85865-48-3

Rukopis zelenohorský. - https:// wikipedia.org/wiki/Rukopis zelenohorský

Baková, Helena: *Psychologie písma*. Grada, Praha 2015. ISBN 978-80-247-5154-2

Horníček, Miroslav: *Hovory s Janem Werichem*, Panorama, Praha 1991 ISBN: 11-037-91. s. 104

Seifert, Jaroslav: *Šel malíř chudě do světa.* Československý spisovatel, Praha 1952.

Voskovec, Jiří. *Můj nejlepší mužskej na světě*. Listy 1990, ročník XX, č. 1, s. 96 – 98.

Zvolský, Filip Jan: *Tajemství pražských půlnocí aneb Strašidla a pověsti staré Prahy*. Temporum, Praha 2012.

https://cs.wikisource.org/wiki/Prales

https://www.prahamestoliteratury.cz/cz/aktivity/archiv-nasich-akci/versovani-v-ulicich/pisen-usvitu

https://www.psanci.cz/literatura_dilo.php?id=274

http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/jaroslav-seifert/pisen-o-rodne-zemi-zhasnete-svetla.html#axzz5Rx8BaJc0

https://issmb.cz/DUM/I.2%203/I.2%203.25.pdf

http://sonety.blog.cz/0706/jaroslav-seifert-venec-sonetu-praha

https://cs.wikisource.org/wiki/V_zimn%C3%ADm_slunci/%C4%8Cty%C5%99i_bohat%C3%BD%C5%99i

http://www.ceskaliteratura.cz/texty/sladek.htmm

http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/josef-vaclav-sladek/domov-skrivanci-pisne.html#axzz5Rx8BaJc0

http://citankaskoly.blog.cz/0903/cesticka-k-domovu

http://www.vaclavhavel.cz/showtrans.php?cat=rozhovory&val=1208_rozhovory.html&typ=HTML

https://www.pressreader.com/czech-republic/mf-dnes/20110117/281818575281146

https://poznamkypanabavora.wordpress.com/2016/04/24/werich-shakespearovi-6-ii-1964/

6 Kontakt na autora:

PaedDr. Blanka Hejtmánková
Konzervatoř Plzeň
blanka.hejtmankova@seznam.cz